

**Bijlage 9 Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen
(Ecogroen, 18 januari 2022)**

Natuurtoets

Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Opdrachtgever

Speelpark Oud Valkeveen

Status

Definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Projectcode	Datum	Status
21-164	18 januari 2022	Definitief

Auteur(s)

D. (Dieuwertje) Boonstra, M.G. (Mark) Hoksberg, L. (Lisette) Klein en B. (Bas) Reijner

Modellering & GIS

D. (Dieuwertje) Boonstra en L. (Lisette) Klein

Tweede lezer

D. (David) Sietses en S. (Sebastiaan) Kraaijeveld

Opdrachtgever

Speelpark Oud Valkeveen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Boonstra, D., Hoksberg, M.G., Klein, L., Reijner, B. (2022). Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 21-164. Ecogroen bv.

Inhoud

Samenvatting	5
1. Aanleiding en doel	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	9
1.2.1 Plangebied	9
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling en te toetsen onderdelen	10
1.3 Leeswijzer	11
2. Kader en methode	12
2.1 Wettelijk kader	12
2.1.1 Wet natuurbescherming	12
2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	14
2.2 Onderzoeksmethode	15
2.2.1 Toetsing soortbescherming	15
2.2.2 Toetsing Natura 2000 (exclusief stikstofdepositie)	19
2.2.3 Toetsing Natura 2000 (effectbeoordeling stikstofdepositie)	20
2.2.4 Beschermde houtopstanden	20
2.2.5 Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)	20
3. Soortbescherming	21
3.1 Flora	21
3.1.1 Invasieve exoten	21
3.2 Vleermuizen	22
3.2.1 Resultaten onderzoek vleermuizen	23
3.2.2 Effectbeoordeling vleermuizen	28
3.2.3 Vervolgstappen vleermuizen	30
3.3 Grondgebonden zoogdieren	32
3.3.1 Das	32
3.3.2 Boommarter, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn	37
3.3.3 Eekhoorn	40
3.3.4 Zoogdieren artikel 3.10 Wnb (met provinciale vrijstelling)	40
3.4 Vogels	40
3.4.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	40
3.4.2 Algemene vogels	41
3.5 Amfibieën	42
3.6 Reptielen	42
3.6.1 Ringslang	42
3.7 Overige soorten	43
4. Natura 2000	44
4.1 Selectie van gebieden	44
4.2 Selectie van effecten	45
4.2.1 Oppervlakteverlies	45
4.2.2 Verstoring	46

4.2.3	Stikstofdepositie	46
4.2.4	Samenvattend	46
4.3	Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	46
4.4	Selectie kwalificerende natuurwaarden bij verstoring	47
4.4.1	Beschrijving effectgebied	47
4.4.2	Broedvogelsoort visdief	48
4.4.3	Niet-broedvogelsoorten	48
4.5	Effectbeoordeling verstoring	49
4.5.1	Achtergrond	49
4.5.2	Werkzaamheden	49
4.5.3	Gebruik nieuwe speeltoestellen (exclusief Zierer Force)	50
4.5.4	Gebruik speeltoestel Zierer Force	50
4.5.5	Avondopenstelling	51
4.5.6	Openstelling winterperiode	51
4.5.7	Zelfstandige en jaarronde exploitatie 't Vossenhol	52
4.5.8	Overloopparkeerplaats	52
4.6	Effectbeoordeling stikstofdepositie	52
4.7	Conclusies	53
4.7.1	Verstoring	53
4.7.2	Stikstofdepositie	53
4.7.3	Advies en vervolgstappen	53
5.	Houtopstanden	54
5.1	Algemeen	54
5.2	Houtopstanden binnen begrenzing speelpark	54
5.3	Houtopstanden in het bosperceel ten oosten van het park	55
5.3.1	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan	57
5.4	Conclusie	58
6.	Natuurnetwerk Nederland	59
6.1	Algemeen	59
6.2	Randvoorwaarden effectbeoordeling aanleg parkeerplaats	61
6.3	Kenschets wezenlijke waarden en kenmerken van het plangebied	62
6.4	Herbegrenzing/compensatie	62
6.5	Vervolgstappen	63
	Geraadpleegde bronnen	64

Bijlagen

- Bijlage 1 - Samenvatting uitspraak Raad van state
- Bijlage 2 - Impressie plangebied
- Bijlage 3 - Impressie te plaatsten toestellen
- Bijlage 4 - Bevindingen vleermuisonderzoek
- Bijlage 5 - Resultaten nader onderzoek das
- Bijlage 6 - Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever
- Bijlage 7 - Ruimtelijke eenheden Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (VR)

Samenvatting

Inleiding

Gemeente Gooise Meren heeft in oktober 2019 het bestemmingsplan “Oud Valkeveen e.o. 2019” vastgesteld. Tegen dit besluit hebben Speelpark Oud Valkeveen B.V. en andere partijen (Stichting De Limiten en Valkeveen, Vereniging Vrienden van 't Gooi en Stichting Behoud Gooise Heide) beroep ingesteld. Op basis van dit beroep heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State besloten dat de gemeente het bestemmingsplan en de onderliggende onderbouwing moet repareren. Uit de uitspraak van de Raad van State van 6 januari 2021 blijkt onder andere dat de uitgevoerde natuurtoetsing niet volledig is.¹

Uitvoering van het plan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Het bestemmingsplan kan enkel vastgesteld worden wanneer is aangetoond dat geen strijdigheid optreedt met natuurwetgeving of wanneer is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing dan wel vergunning. Om inzicht te verkrijgen in aanwezige, beschermde natuurwaarden en mogelijke effecten op deze natuurwaarden ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen is in dit rapport een natuurtoets uitgewerkt. De natuurtoets vormt de onderbouwing voor de te repareren onderdelen ten aanzien van natuurwetgeving als gevolg van de genoemde uitspraak van de Raad van State. Hiervoor is gebruik gemaakt van reeds beschikbare onderzoeken en zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en volledigheid is een volledige natuurtoets uitgevoerd. Hierdoor is de scope van dit onderzoek breder dan alleen de onderdelen die gerepareerd dienden te worden.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn groeiplaatsen van Japanse duizendknoop aanwezig. Geadviseerd wordt om de bestrijding van Japanse duizendknoop zorgvuldig vorm te geven.
- Binnen het plangebied en in de omgeving van het plangebied zijn verschillende verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Naar aanleiding van de plannen kan aantasting en verstoring van enkele verblijfplaatsen niet worden uitgesloten. Voor het aantasten van verblijfplaatsen en exemplaren van vleermuizen is ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Indien aantasting van verblijfplaatsen kan worden voorkomen, is nog wel sprake van mogelijke verstoring. Om verstoring van verblijfplaatsen te voorkomen, dienen maatregelen te worden getroffen (gebruik natuurvriendelijke verlichting, zie ook tabel 3.2 en kader 3.1). Indien dat niet mogelijk is, is ook voor verstoring van verblijfplaatsen ontheffing noodzakelijk.

¹ ECLI:NL:RVS:2021:7.

- Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn verblijfplaatsen en foerageergebied van de das gelegen. Fysieke aantasting en verstoring van verblijfplaatsen kan voorkomen worden door het nemen van de volgende mitigerende maatregelen:
 - Enkel gebruik maken van natuurvriendelijke verlichting (kader 3.1) op de nieuwe parkeerplaats en enkel daar en wanneer te verlichten wanneer dat noodzakelijk is.
 - De door Staatsbosbeheer vereiste omheining rondom de parkeerplaats passeerbaar maken voor wild. Door onderzijde van het hek open te houden of door reeënpoortjes aan te leggen.
 - Aanleg van een grondwal van minimaal 1 meter hoog rondom de nieuwe parkeerplaats.
- Wanneer genoemde mitigerende maatregelen niet genomen kunnen worden, dan is een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor das noodzakelijk voor uitvoering van de plannen.
- Binnen het plangebied is de aanwezigheid van bunzing en wezel bekend. Fysieke aantasting en verstoring van verblijfplaatsen kan naar aanleiding van de plannen niet worden uitgesloten. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk voor uitvoering van de plannen, hiervoor dienen mitigerende maatregelen genomen te worden zoals het aanbrengen van nieuwe marterhopen.
- Binnen het plangebied is de aanwezigheid van overwinteringslocatie voor ringslang niet uit te sluiten. Schade of verstoring van ringslangen kan niet worden uitgesloten. Bij uitvoering van de plannen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- Binnen het plangebied en in de directe omgeving is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en roestplaatsen van vogels uitgesloten.
- Binnen het plangebied kunnen algemene broedvogels tot broeden komen. Werkzaamheden die actief in gebruik zijnde nesten van vogels beschadigen, dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de te verwachten soorten mogelijk door werkzaamheden in elk geval op te starten na 15 november en voor 1 februari. Wanneer werkzaamheden buiten deze periode worden opgestart adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole uit te voeren door een ter zake kundige.
- Binnen het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen aanwezig van overige beschermde soortgroepen: flora, amfibieën, vissen en overige ongewervelden. Wel kunnen soorten aanwezig zijn waarvoor vrijstelling geldt in de provincie Noord-Holland, zoals bosmuis, rosse woelmuis, bruine kikker en gewone pad. Voor deze en andere algemene soorten geldt wel de zorgplicht.

Beschermde gebieden (Natura 2000)

- Speelpark Oud Valkeveen is deels begrensd als Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (Vogelrichtlijngebied). Het park ligt binnen deelgebied Gooimeer Zuidoever. Overige Natura 2000-gebieden liggen op minimaal 3,5 kilometer van het plangebied.
- Negatieve gevolgen door verstoringseffecten voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever waren niet op voorhand uit te sluiten. Dit geldt eveneens voor gevolgen door stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Deze effecten zijn daarom nader beoordeeld. Negatieve gevolgen door overige effecten zijn op voorhand uitgesloten.
- Uit de effectbeoordeling volgt dat (significant) negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van (niet-)broedvogelsoorten van Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever zijn uitgesloten.
- De gevolgen door stikstofdepositie worden in een separate rapportage onderzocht.
- Het plan is uitvoerbaar in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000 (exclusief stikstofdepositie). Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Beschermde houtopstanden

- De aanwezige bomen op het terrein van het speelpark vallen binnen de vastgestelde bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig in het kader van de Wnb.
- De aanwezige bomen in het bosperceel ten oosten van het park vallen buiten de vastgestelde bebouwde kom Wnb. Er is sprake van een beschermde houtopstand in de zin van de Wnb.
- Omdat voor de realisatie van de toekomstige situatie een beschermde houtopstand wordt geveld, geldt bij uitvoering een meldplicht en herplantplicht op dezelfde locatie als de kap.
- In dit geval kan herplant niet op dezelfde locatie worden gerealiseerd. Bij de uitvoering van de wijzigingsbevoegdheid dient ontheffing te worden aangevraagd voor herplant op een andere locatie.
- Omdat er zicht is op ontheffing voor herplant op een andere locatie, dan wel dat er zicht is op het aanpassen van de bebouwdekomgrens zodat de te kappen bomen binnen de bebouwde kom uit de Wnb vallen, staat het wettelijk kader van houtopstanden het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het plan niet in de weg. Het bestemmingsplan is – voor wat betreft de bescherming van houtopstanden uit de Wnb - uitvoerbaar.

Beschermde gebieden (Natuurnetwerk Nederland)

- Door de aanleg van de parkeerplaats wordt een oppervlakte NNN-bosgebied van 1,1165 hectare aan het NNN onttrokken. Dat is op grond van de Provinciaal Ruimtelijke Verordening in principe niet toegestaan, tenzij:
 - per saldo geen sprake is van significante aantasting van het NNN óf
 - er sprake is van herbegrenzing van het NNN ten behoeve van verbetering van de ecologische samenhang of planologische inpassing van het NNN of een kleinschalige ontwikkeling.
- Het betreft hier een herbegrenzing ten behoeve van de verbetering van de ecologische samenhang of planologische inpassing van het NNN.
- Om herbegrenzing van het NNN mogelijk te maken en daarmee de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op dat punt te onderbouwen adviseren wij de volgende stappen te nemen:
 - Onderbouwen waarom hier sprake is van verbetering van de ecologische samenhang of planologische inpassing van het NNN.
 - Het uitvoeren van een volledige ecologische beoordeling van aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken. Deze beoordeling wordt momenteel uitgevoerd.

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

Gemeente Gooise Meren heeft in oktober 2019 het bestemmingsplan “Oud Valkeveen e.o. 2019” vastgesteld. Tegen dit besluit hebben Speelpark Oud Valkeveen B.V. (hierna: Speelpark Oud Valkeveen) en andere partijen (Stichting De Limiten en Valkeveen, Vereniging Vrienden van ’t Gooi en Stichting Behoud Gooise Heide) beroep ingesteld. Op basis van dit beroep heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) op 6 januari 2021 besloten dat de gemeente het bestemmingsplan voor een aantal onderdelen de onderliggende onderbouwing moet repareren². Een gedeelte van deze onderdelen heeft betrekking op natuurwetgeving. In voorliggende natuurtoets zijn ten eerste alle benodigde stappen om het bestemmingsplan te repareren ten aanzien van beschermde natuur in kaart gebracht. Vervolgens is getoetst of vaststelling van het plan in het kader van natuurwetgeving strijdigheid oplevert met deze onderdelen. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en volledigheid is een volledige natuurtoets uitgevoerd. Hierdoor is de scope van dit onderzoek breder dan alleen de onderdelen die gerepareerd dienen te worden.

De door de Raad van State aangegeven te repareren onderdelen met betrekking tot de natuurwetgeving zijn in hun geheel weergegeven in bijlage 1. Een samenvatting is toegevoegd in kader 1.1.

Kader 1.1 Overzicht volgens de uitspraak te repareren onderdelen.

Beschermde soorten (Wet natuurbescherming):

- Overzicht van aanwezige onder de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten in en om het park;
- Gevolgen op deze soorten van de nieuwe mogelijkheden van het plan:
 - > Effecten toe te passen verlichting;
 - > Effecten realisatie parkeerterrein via wijzigingsbevoegdheid en intensivering gebruik van het park;
 - > Effecten nieuwe speeltoestellen;
 - > Effecten voorziene avondopenstelling van het park;
 - > Effecten zelfstandig gebruik horeca 't Vossenhol, inclusief avondopenstelling.
- Of de Wnb in de weg staat aan de uitvoerbaarheid van het plan.

Natura 2000-gebieden (Wet natuurbescherming):

- Gehele toetsing effect Natura 2000-gebieden. Waarbij o.a. gekeken wordt naar:
 - > Effect plaatsing elf vergunde maar nog niet gerealiseerde attracties/speeltoestellen, inclusief avondopenstelling;
 - > Effect zelfstandig gebruik horeca 't Vossenhol, inclusief avondopenstelling;

² ECLI:NL:RVS:2021:7.

> Effect realisatie parkeerterrein via wijzigingsbevoegdheid en intensivering gebruik van het park.

Houtopstanden (Wet natuurbescherming):

- Inzichtelijk maken of de te vellen bomen onder de gemeentelijke kapverordening vallen en/of dat beschermde houtopstanden geveld worden, als bedoeld in hoofdstuk 4 van de Wnb..

Natuurnetwerk Nederland (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening; provinciale verordening):

- Toetsing effecten wijzigingsbevoegdheid voorziene parkeerterrein in bos, waarbij in ieder geval getoetst wordt aan artikel 19, achtste lid, onder a en b van de Provinciale ruimtelijke verordening (PRV) en:
 - > inzicht wordt verkregen in de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, en
 - > of de in artikel 19, achtste lid, onder a en b opgenomen voorwaarden zich op voorhand tegen het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid verzetten.

Speelpark Oud Valkeveen heeft middels HBR Advocaten Ecogroen benaderd met de vraag om het bestemmingsplan te repareren. Vervolgens is getoetst of vaststelling van het plan in het kader van natuurwetgeving strijdigheid oplevert. Voorliggend rapport voorziet in de gevraagde toetsing.

1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Plangebied

Het Speelpark Oud Valkeveen is gelegen in een bosrijke omgeving tussen de kernen Huizen en Naarden, ten noorden van buurtschap Valkeveen in de gemeente Gooise Meren (zie figuur 1.1). Het park is opgericht rond 1930 en profileert zich als speelparadijs voor kinderen. Het beschikt over vijftig attracties en speeltoestellen, verspreid over een buitenruimte met onder meer een speelweide, een theater, horecavoorzieningen en een eigen strand aan het Gooimeer. Het park opent meestal eind maart haar deuren en sluit eind oktober. Het speelpark is van 10.00 uur tot uiterlijk 18.00 uur open.

Figuur 1.1 Globale ligging totale plangebied (rood omkaderd en inzet), inclusief ligging speelpark (geel), bestaande parkeerplaats (paars), overloopparkerplaats (groen) en eigendom Staatsbosbeheer (oranje). Bron achtergrond: PDOK.

Direct ten zuiden/zuidoosten van het park (geel in figuur 1.1) ligt een groot parkeerterrein met een capaciteit van circa 500 voertuigen (paars in figuur 1.1). Hier is doorgaans voldoende ruimte beschikbaar voor alle bezoekers. Tijdens de zomervakantie, maar incidenteel ook tijdens de meivakantie en op feestdagen kan er echter sprake zijn van ruimtetekort. Om dergelijke piekmomenten op te vangen is in 2019 een tijdelijke overloopparkerplaats ten westen van het park in gebruik genomen (groen in figuur 1.1). Ook deze parkeerplaats biedt ruimte aan maximaal 500 voertuigen.

Het gebruik van de overloopparkerplaats was tijdelijk voor een periode van 10 jaar, waardoor momenteel naar een alternatieve locatie wordt gezocht. Hiervoor wordt het ten oosten van de huidige parkeerplaats gelegen terrein beoogd (oranje in figuur 1.1). De gronden waarop de parkeerplaats beoogd is zijn momenteel in eigendom van Staatsbosbeheer en bestaan uit circa 1,9 hectare loofbosperceel. Daarvan is maximaal 1,11650 hectare bedoeld voor de beoogde parkeerplaats (oranje in figuur 1.1, zie ook hoofdstuk 5 en 6). Het perceel van Staatsbosbeheer bestaat grotendeels uit jonge opslag en stakenfase van inlandse esdoorn en gewone es (waarvan veel zieke/dode door essentaksterfte). Dit deel was vroeger een renbaan en er was enige bebouwing, waarvan nog veel puin in het bos ligt. De oudere bomen betreffen zomereik, tamme kastanje en ruwe berk, die zich bevinden op de wal langs de Oud Huizerweg. Ter impressie zijn in Bijlage 2 enkele foto's van het gebied opgenomen.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling en te toetsen onderdelen

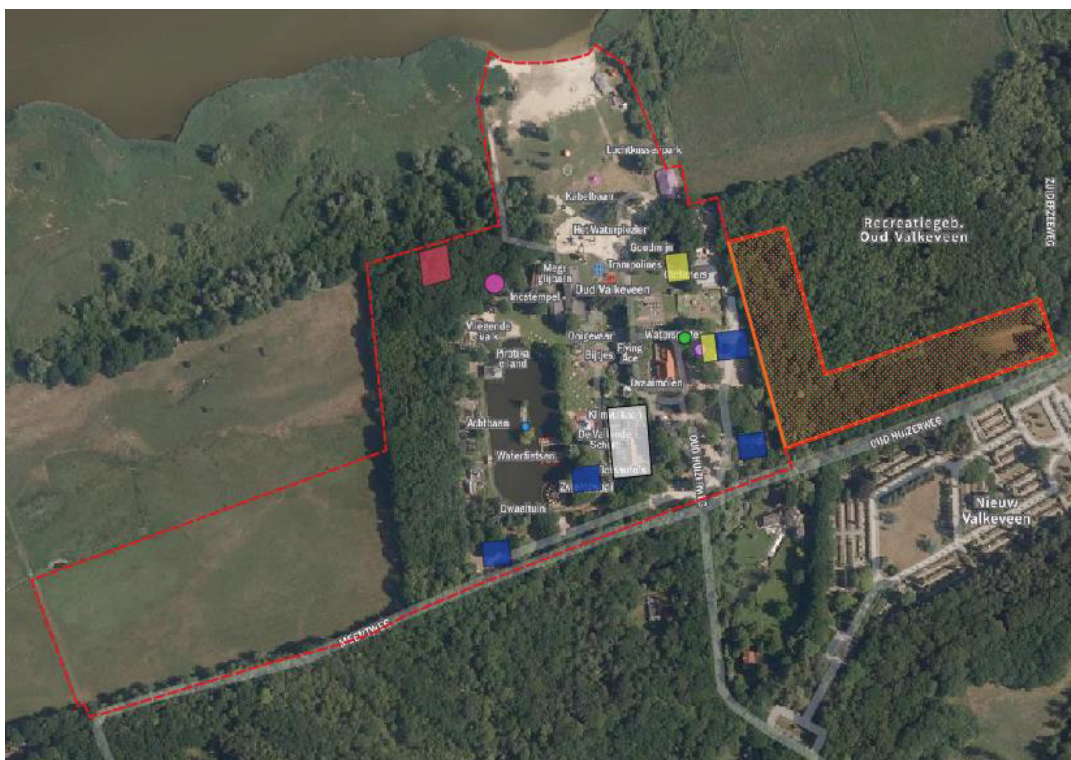
De in het bestemmingsplan opgenomen ontwikkelingen voor speelpark Oud Valkeveen die getoetst moeten worden in het kader van de huidige wet- en regelgeving met betrekking tot natuur bestaan concreet uit:

- De plaatsing van elf speeltoestellen binnen vastgestelde bouwvakken van de volgende bestemmingen en aanduidingen (zie figuur 1.2 en bijlage 3):
 - eenmaal Bos - Speelvoorziening 2 (SV2), maximum bouwhoogte 11 meter, bedoeld voor de Zierer Force.
 - eenmaal Recreatie - Speelvoorziening 2 (SV2), maximum bouwhoogte 10 meter, bedoeld voor de Side Cars.
 - tweemaal Recreatie - Speelvoorziening 2 (SV2), maximum bouwhoogte 22 meter, bedoeld voor de twee Ferris Wheels.
 - eenmaal Recreatie - Speelvoorziening 2 (SV2), maximum bouwhoogte 25 meter, bedoeld voor de Sky Tower.
 - viermaal Recreatie - Speelvoorziening 5 (SV5), maximum bouwhoogte 25 meter, bedoeld voor de vier dukdalfstorens.
 - Een zweef- en draaimolen voor jonge kinderen.
- Wijzigingsbevoegdheid met betrekking tot de uitbreiding van de huidige parkeerplaats in het bosperceel ten oosten van het speelpark op terrein van Staatsbosbeheer (oranje in figuur 1.2). Hierbij wordt het aanduidingsvlak maximaal 1,11650 hectare. Indien van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt komt de huidige overloopparkerplaats ten westen van het speelpark te vervallen. De nieuwe parkeerplaats ten oosten van het Speelpark wordt maximaal 70 dagen tijdens de zomeropening (april t/m oktober) opengesteld, gedurende de openingstijden van het Speelpark (9.00 – 21.00, uitloop tot 21:30) (Speelpark Oud Valkeveen, 2021). Op aanwijzen van Staatsbosbeheer wordt het parkeerterrein natuurvriendelijk omheind. Hierdoor wordt zowel het gebruik buiten de openstelling als uitloop vanaf de parkeerplaats richting het omliggende bosperceel tijdens openstelling voorkomen.

- De openingstijden van het speelpark worden in de zomerperiode (april t/m oktober) van 9.00 uur tot 21.00 uur. Openingstijden van het speelpark worden in de winter (november t/m maart) tot 18.00 uur.
- Toepassing van maximaal 1 meter hoge verlichting binnen bestemming Recreatie – Speelpark.
- Toepassing van verlichting op de nieuwe parkeerplaats.
- Zelfstandige en jaarronde openstelling horecagelegenheid 't Vossenhol tot 23.30 uur.

De onderdelen van natuurwetgeving waaraan bovenstaande ontwikkelingen getoetst worden, zijn:

- Natura 2000 (Wnb);
- Soortbescherming (Wnb);
- Houtopstanden (Wnb);
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening; provinciale verordening).

Figuur 1.2 Globale bouwvakken binnen Speelpark Oud Valkeveen (rood omlijnd) waarin de locatie van horecagelegenheid 't Vossenhol (wit), de parkeerplaats (oranje) en de bouw van nieuwe speeltoestellen is voorzien (Rood – SV2, 11 meter; Roze – SV2, 10 meter; Lichtblauw – SV2, 25 meter; Donkerblauw – SV5, 25 meter; Geel – SV2, 22 meter; lichtroze – mini draaimolen; lichtgroen – mini zweefmolen). Bron achtergrond: PDOK.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader weergegeven waarbinnen de toetsing heeft plaatsgevonden. Tevens wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten en effectbeoordeling ten aanzien van soortbescherming. Aansluitend wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden: Natura 2000 in hoofdstuk 4 en Natuurnetwerk Nederland in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden beschermde houtopstanden beschreven. Tot slot zijn de geraadpleegde bronnen vermeld in hoofdstuk 7.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

2.1.1 *Wet natuurbescherming*

De Wet natuurbescherming (Overheid, 2021a) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport wordt ingegaan op alle drie deze onderdelen. In kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregel in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.

– Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt. Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Toetsing bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie³) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wet natuurbescherming. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wnb) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen met betrekking tot plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag beantwoord of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is voor uitvoering van het bestemmingsplan en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

Ook ten aanzien van de bescherming van houtopstanden (Hoofdstuk 4, Wnb) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen met betrekking tot plannen. In het geval van bescherming van houtopstanden betreft dit de uitvoerbaarheidstoets die volgt uit de Wro. Met deze toets wordt de vraag beantwoord of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staan. Vrij vertaald wordt bepaald of het wettelijk kader van houtopstanden niet op voorhand het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het plan in de weg staat.

³ ECLI:NL:RVS:2020:2318

2.1.2 **Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)**

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid, 2021b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een ‘nee-tenzij’-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de (gemeentelijke) bestemmingsplannen.

De provinciale bescherming van het NNN (zoals deze gold ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan) is vastgelegd in artikel 19 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (hierna: PRV). Het beschermingsregime bevat drie hoofdlijnen. De eerste hoofdlijn is dat gemeenten de begrenzing van het NNN in het bestemmingsplan moeten opnemen en daarbij regels moeten stellen voor de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de ‘wezenlijke kenmerken en waarden’ ter plekke (artikel 19 lid 1 en 2 van de PRV).

De tweede hoofdlijn is dat bestemmingsplannen (of omgevingsvergunningen die in bepaalde gevallen afwijken van een bestemmingsplan) geen nieuwe activiteiten in het NNN mogelijk mogen maken, die per saldo leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of tot vermindering van het oppervlak van het NNN, of van de samenhang binnen het NNN, tenzij er een groot openbaar belang is en reële alternatieven ontbreken (het ‘nee tenzij’-beginsel) (artikel 19 lid 3 en 4 van de PRV). In dat laatste geval moet de aantasting zoveel mogelijk beperkt worden. Is deze beperking onvoldoende om aantasting te voorkomen, dan is aanvullend compensatie nodig. Andere schadelijke activiteiten zijn in beginsel niet toegestaan.

De derde hoofdlijn is dat Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland de begrenzing van het NNN in de volgende situaties kunnen aanpassen:

1. Ten behoeve van de verbetering van de ecologische samenhang (‘om ecologische redenen’) of een betere planologische inpassing van het NNN. Voorwaarden zijn dat de wezenlijke kenmerken en waarden en het oppervlak niet afnemen (artikel 19 lid 8 sub a van de PRV).
2. Ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling. Voorwaarden zijn dan dat per saldo het oppervlak óf de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN toenemen en het oppervlak in elk geval niet afneemt (artikel 19 lid 8 sub b van de PRV).

Voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het kader van het NNN geldt - overeenkomstig het toetsingskader van de uitvoerbaarheid op grond van de Wnb – een vergelijkbaar toetsingskader. Hier is van belang dat de regels van het NNN niet op voorhand het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan in de weg staan.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Toetsing soortbescherming

De toetsing van soortbescherming heeft plaatsgevonden op basis van een literatuurstudie en aanvullende onderzoeken. De hiervoor gehanteerde methodiek wordt hieronder besproken. Op basis van de uitkomst van het literatuuronderzoek en de aanvullende onderzoeken zijn effecten in kaart gebracht die kunnen optreden bij uitvoering van de plannen en welke gevolgen dit heeft voor de voorgenomen ontwikkeling.

Literatuuronderzoek

Er is gestart met een bronnenonderzoek om uit te zoeken of beschermde natuurwaarden bekend zijn in en rondom het plangebied. Er is gebruik gemaakt van beschikbare gegevens zoals de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en provinciale kaartviewers. Ook zijn voorgaande ecologische onderzoeken binnen en in de directe omgeving van het plangebied geraadpleegd. Dit zijn:

- Effectbeoordeling overloopparkerplaats Oud Valkeveen. Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden. (De Gelder, 2019).
- Natuurtoets nieuwe parkeerplaats Oud-Valkeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. (Hoksberg, M.G, A. Alberts & A. van Vuuren, 2019).
- Parkeren wij de natuur bij Speelpark Oud Valkeveen? *Second opinion naar de beschermde natuurwaarden en in het bijzonder de das (Meles meles)*. (Ottburg, F.G.W.A. en D.R. Lammertsma, 2020).

Bij het gebruik van waarnemingen is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen geven een aanvullend beeld van de ecologische potenties van het gebied.

Oriënterend veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor een oriënterend veldbezoek dat op 19 maart 2021 (droog, licht bewolkt, 8° C, weinig wind) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek zijn het plangebied en de omgeving van het plangebied inclusief de bebouwing en groenstructuren geïnspecteerd op de potentie voor beschermde flora en fauna.

Aanvullend soortgericht onderzoek

Aan de hand van de verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek en het oriënterende veldbezoek is bepaald welke aanvullende onderzoeken noodzakelijk zijn om een adequate effectenbeoordeling uit te kunnen voeren. Dit betreft onderzoek naar vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van vogels. Voor overige soortgroepen is voldoende informatie beschikbaar uit reeds uitgevoerde onderzoeken. Voor de volledigheid zijn de gebruikte onderzoeksmethodes van deze onderzoeken hierna wel toegevoegd.

Jaarrond beschermde nesten van vogels

Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is gebaseerd op de inzet zoals opgenomen in het Kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017). Hiervoor zijn in totaal vier bezoeken aan het plangebied en de omgeving gebracht in de periode van maart t/m half mei 2021. Tussen de veldbezoeken is een periode van ten minste 10 dagen aangehouden. De bezoeken hebben plaatsgevonden onder gunstige weersomstandigheden (droog, geen harde wind). Een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Overzicht inventarisatiemomenten t.b.v. jaarrond beschermde nesten.

Datum	Tijdstip	Onderzoeksdoel	Aantal onderzoekers	weersomstandigheden
19 maart 2021	9.00-13.30	Jaarrond beschermde nesten	1	8 °C, licht bewolkt, droog, weinig wind
16 april 2021	10.00-13.00	Jaarrond beschermde nesten	2	8 °C, helder, droog, windstil
28 april 2021	13.00-15.00	Jaarrond beschermde nesten	1	12 °C, helder, droog, weinig wind
12 mei 2021	12.00-16.00	Jaarrond beschermde nesten	2	16 °C, half bewolkt, droog, windstil

Kleine marterachtigen (zoals uitgevoerd door Hoksberg et al, 2019)

Het aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen is opgezet volgens de Handreiking Wezel, Hermelijn en Bunzing (Noord Holland, 2017) en de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming van provincie Noord-Brabant (Bouwens, 2017).

Het onderzoek is uitgevoerd van 24 juli 2019 t/m 19 september 2019. De periode waarin kleine marterachtigen het meest actief zijn loopt van maart t/m augustus (Bouwens, 2017). De handreiking van Noord-Brabant adviseert om binnen de meest actieve periode minimaal zes weken te onderzoeken. Onderzoek buiten de actieve periode dient tweemaal zo lang te duren. Het onderzoek in het onderzoeksgebied heeft in totaal acht weken (57 dagen) geduurd, waarvan 38 dagen binnen en 19 buiten de meest actieve periode van kleine marterachtigen. Omdat het onderzoek niet volledig binnen de meest actieve periode kon worden uitgevoerd, zijn de dagen na 31 augustus verdubbeld.

Om de aanwezigheid van kleine marterachtigen binnen het onderzoeksgebied aan te tonen of uit te sluiten, is gebruik gemaakt van drie verschillende onderzoeksmaterialen. Het betreft sporenbuizen (5), cameravallen (2) en één Mostela. Voor een overzichtskaart met locaties van onderzoeksmateriaal wordt verwezen naar figuur 2.1 Het onderzoeksmateriaal is geplaatst op de meest kansrijke locaties in het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied betreft het zoekgebied voor de parkeerplaats zoals weergegeven in figuur 1.2.

Sporenbuizen

Verspreid over het onderzoeksgebied zijn vijf sporenbuizen ingezet, op plaatsen met veel structuur, reliëf en dood hout. Een sporenbuis is een kunststof koker van 40 centimeter lang, met doorsnede van 8 centimeter. In de koker wordt een sporenplankje (35 x 6cm) waarop middenin een inktbed (7 x 6cm) is geplaatst. Op het inktbed is een mengsel van één deel vloeibare paraffine en één deel grafietpoeder aangebracht, waardoor dieren die door de buis lopen voetafdrukken achterlaten op het plankje. De gangbare methode is het vastlijmen van een papiertje aan weerskanten van het inktbed, maar vanwege de grote kans op vraatschade door de talrijk aanwezige wijngaardslakken is in plaats van papier een laag witte grondverf aangebracht op de plankjes. In de sporenbuizen zijn lokstoffen aangebracht (anijsolie, valerianolie en visolie). De sporenbuizen zijn tussentijds één keer gecontroleerd (15-08-19); de lokstoffen zijn opnieuw aangebracht en de sporenplankjes zijn gefotografeerd en uitgewist. De foto's van de sporen op de plankjes zijn geanalyseerd door sporenexpert Jeroen Kloppenburg van Weylin Tracking.

Cameravallen

In het onderzoeksgebied zijn twee Reconyx HC500 wildcamera's ingezet. Wanneer de camera beweging registreert, wordt een serie van drie foto's gemaakt. De cameravallen zijn aan bomen vastgemaakt, op plaatsen waar activiteit van marterachtigen te verwachten is (veel structuur, reliëf en langs wildwissels). Op enkele meters voor de lens van de wildcamera zijn lokstoffen aangebracht op

dood hout. Tussentijds zijn de SD-kaarten uit de camera's één keer uitgelezen (15-08-2019). De camerabeelden zijn geanalyseerd door een ecooloog van Ecogroen.

Mostela

Onder een dode boom in het onderzoeksgebied is één Mostela geplaatst. De Mostela is een onderzoekskist met twee ingangen. In de Mostela zijn lokstoffen en een Reconyx HC500 wildcamera geplaatst. Wanneer de camera beweging in de Mostela registreert, wordt een serie van drie foto's gemaakt. Tussentijds zijn de SD-kaarten uit de camera één keer uitgelezen (15-08-2019). De foto's zijn geanalyseerd door een ecooloog van Ecogroen.

Figuur 2.1 Locaties sporenbuizen (gele punten), cameravallen (blauwe punten) en de Mostela (rode punt) (bron kaartondergrond: PDOK)

Vleermuizen

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen op de uitbreidingslocatie voor de parkeerplaats heeft plaatsgevonden in 2019 (Hoksberg *et al.*, 2019). Omdat deze resultaten op moment van schrijven nog actueel zijn, is het vleermuisonderzoek voor de uitbreiding van de parkeerplaats in 2021 niet vernieuwd. Wel is vleermuisonderzoek uitgevoerd voor overige beoogde plannen.

Vleermuisonderzoek parkeerplaats in 2019 (uit Hoksberg *et al.*, 2019)

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het landelijke vleermuisprotocol (Vleermuisvakbeeraad, 2017). In totaal zijn er vier nachtelijke bezoeken gebracht aan het onderzoeksgebied (zie tabel 2.2). Bij alle bezoekdata was sprake van gunstige weersomstandigheden (droog, weinig wind, ten minste 10 ° Celsius). Behalve vaste verblijfplaatsen is tijdens het onderzoek aandacht besteed aan eventuele baltslocaties, foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. De ecooloog is uitgerust met een Pettersson D240X batdetector en een Echometer Touch 2, waarmee opnamen gemaakt kunnen worden. De bezoeken zijn uitgevoerd rond de schemering, wanneer vleermuizen hun verblijfplaatsen uit- of invliegen. Alle waarnemingen van vleermuizen (inclusief foeragerende en overvliegende dieren) zijn ingevoerd in een digitale kaart in de applicatie Collector.

Tabel 2.2 Overzicht vleermuisonderzoek 2019 (Hoksberg et al., 2019).

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden	Doelstelling
20 juni 2019	21.45 – 00.00 uur	Droog, licht bewolkt, windstil, 16 °C	Kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen
16 juli 2019	3.15 – 5.30 uur	Droog, bewolkt, windstil, 13 °C	Kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen
4 september 2019	4.45 – 7.00 uur	Droog, bewolkt, matige wind, 12 °C	Baltslocaties / paarverblijfplaatsen
24 september 2019	5.15 – 7.30 uur	Droog, bewolkt, windstil, 13 °C	Baltslocaties / paarverblijfplaatsen

Vleermuisonderzoek 2021

Binnen het plangebied zijn holtebomen en gebouwen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De locaties en nabije omgeving van geplande ontwikkelingen (figuur 1.2) zijn daarom onderzocht op aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het aanvullende vleermuisonderzoek is gericht op deze locaties (figuur 2.2). Locaties waar geen ontwikkelingen gepland zijn, zijn niet onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Incidentele waarnemingen van verblijfplaatsen van vleermuizen buiten de onderzochte locaties worden wel aangegeven.

Het vleermuisonderzoek is gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2021. Op basis van het oriënterende veldbezoek is bepaald dat onderzoek noodzakelijk is naar boombewonende soorten vleermuizen, zoals rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis en gebouwbezonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De aanwezigheid van laatvlieger wordt op basis van de eigenschappen van de bebouwing ter hoogte van de geplande ontwikkeling uitgesloten. Het betreft een elektriciteitshuisje met bitumen dakbedekking.

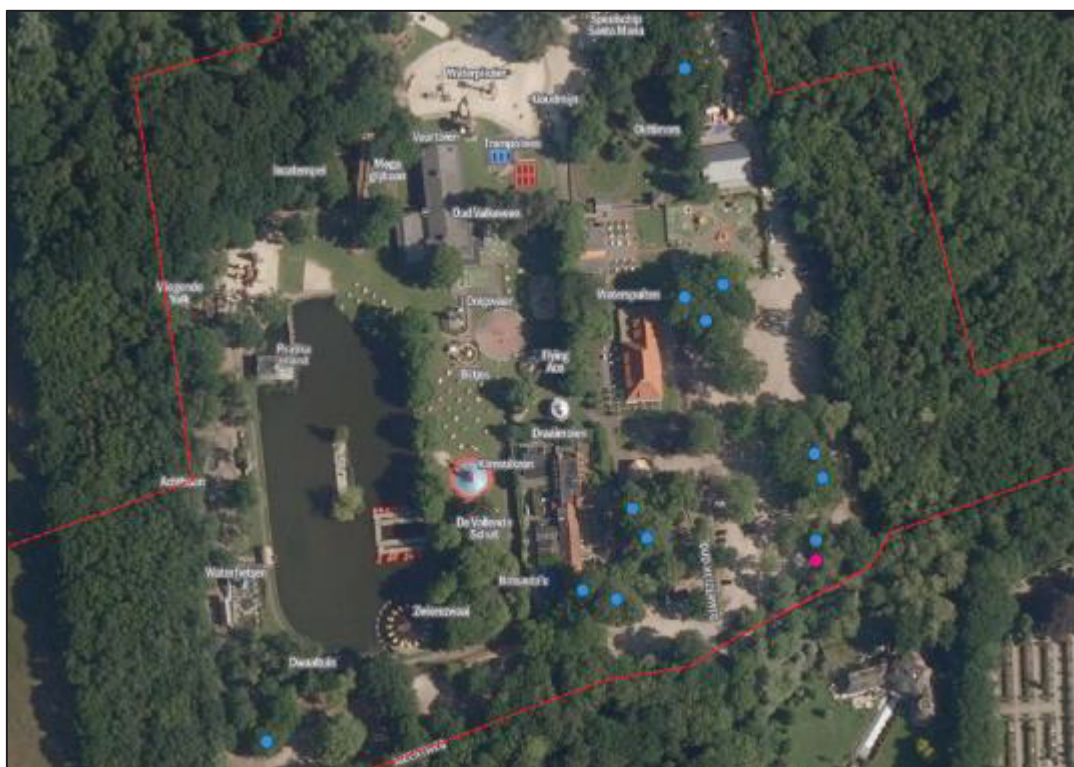
Het onderzoek bestaat uit vier inventarisatiemomenten in de periode van 20 mei tot en met 1 oktober 2021. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode half mei tot half juli gericht op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode begin augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen van groepjes vleermuizen. Tijdens de onderzoeken is gebruikgemaakt van batdetectors met de mogelijkheid om opnamen te maken, zoals de Pettersson D240x, de Pettersson M500-348 en de Echometer Touch 2. Daarnaast is er tijdens de onderzoeken gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera.

De onderzoeken hebben plaatsgevonden onder gunstige weersomstandigheden (droog, geen harde wind, minimaal 10 °C) en zijn uitgevoerd tijdens de avondschemering, nacht en ochtendschemering. De onderzoeken zijn uitgevoerd met vier personen. Tijdens de eerste onderzoeksronde is het plangebied in twee dagen (1a en 1b) opgedeeld, waarbij het onderzoeksgebied tweemaal door twee onderzoekers is onderzocht. Een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken is weergegeven in tabel 2.3.

Tabel 2.3 Overzicht inventarisatiemomenten t.b.v. vleermuizen.

Ronde	Datum	Tijdstip	Onderzoeksdoel	Aantal onderzoekers	weersomstandigheden
1a	27 mei 2021	21.15-00.15	Vleermuizen Zomer- en kraamverblijfplaatsen Speelpark + zuidelijk deel parkeerplaats	2	11 °C, licht bewolkt, droog, matige wind
1b	28 mei 2021	21.45-00.15	Vleermuizen	2	15 °C, helder, droog, weinig wind

			Zomer- en kraam- verblijfplaatsen Oostelijk deel par- keerplaats		
2	22 juni 2021	2.15-5.15	Vleermuizen Zomer- en kraam- verblijfplaatsen	4	12 °C, half bewolkt, droog, weinig wind
3	18 augustus 2021	3.30-6.30	Vleermuizen Paarverblijfplaat- sen en zwermlo- caties	4	15 °C, bewolkt, droog, weinig wind
4	16 septem- ber 2021	22.00-00.00	Vleermuizen Paarverblijfplaat- sen en zwermlo- caties	4	15 °C, helder, droog, windstil

Figuur 2.2 Tijdens het oriënterend veldbezoek aangetroffen potentie voor vleermuisverblijfplaatsen in bomen (blauwe stip) en elektriciteitshuisje (roze stip) ter hoogte van geplande nieuwe toestellen op de bestaande parkeerplaats en in het speelpark. Bron achtergrond: PDOK.

2.2.2 Toetsing Natura 2000 (exclusief stikstofdepositie)

Voor de toetsing ten aanzien van Natura 2000-gebieden is een Voortoets⁴ uitgevoerd. In deze paragraaf is de werkwijze voor de effectbeoordeling uiteengezet voor effecten exclusief stikstofdepositie.

Ter beoordeling van de mogelijke effecten op Natura 2000 is allereerst nagegaan of het plangebied binnen/nabij beschermde gebieden (Natura 2000) ligt. Op basis van de ligging van het plangebied is literatuuronderzoek uitgevoerd om te beoordelen of kwalificerende natuurwaarden bekend zijn

⁴ Wanneer een plan of project significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied, moet een Passende Beoordeling worden gemaakt om de significante gevolgen te beoordelen. Een Voortoets dient als eerst schifting en ter vaststelling of een Passende Beoordeling moet worden gemaakt. Wanneer in de Voortoets significant negatieve gevolgen met zekerheid zijn uit te sluiten, dan is geen Passende Beoordeling vereist (Bij12, 2021A).

nabij het plangebied. Er is gebruik gemaakt van beschikbare gegevens zoals de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2021), provinciale kaartviewers, profieldocumenten (Ministerie van LNV, 2008) en Natura 2000-beheerplannen. Ook is de reeds uitgevoerde effectbeoordeling voor de geplande aanleg van het nieuwe parkeerterrein ten oosten van het park (Hoksberg et al., 2019)⁵ meegenomen in de effectbeoordeling. Zie voor een volledig overzicht het hoofdstuk 'Geraadpleegde bronnen'. Om een beeld te vormen van de ecologische potenties van het gebied, zijn waarnemingen gebruikt die maximaal 10 jaar oud zijn.

Met het oog op de voorgenomen ontwikkelingen is voor de selectie van aanwezige kwalificerende natuurwaarden uitgegaan van een maximale effectafstand van 600 meter (op basis van Arcadis, 2014). Op basis van deze effectafstand is een effectgebied vastgesteld. De selectie van aanwezige kwalificerende natuurwaarden is gebaseerd op het al dan niet aanwezig zijn van geschikt biotoop binnen dit effectgebied. Op basis van de literatuurstudie is in hoofdstuk 4 middels objectieve gegevens bepaald welke negatieve gevolgen kunnen optreden op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en zo ja, of deze (mogelijk) significant kunnen zijn.

2.2.3 Toetsing Natura 2000 (effectbeoordeling stikstofdepositie)

Voor het onderdeel stikstofdepositie wordt gebruik gemaakt van het rekenmodel AERIUS. Op 13 januari 2022 en aansluitende dagen vindt de jaarlijkse actualisatie van dit rekenmodel plaats. Daarom wordt het onderdeel stikstof - in afwachting van de update van AERIUS - nader uitgewerkt in een separate rapportage (Klein & Sietses, *lopend onderzoek*).

2.2.4 Beschermde houtopstanden

Om te beoordelen of het bestemmingsplan conflicteert met beschermde houtopstanden, zoals bedoeld in de Wnb, is bepaald of er uitzonderings- of vrijstellingsregels gelden. Daarbij is onder meer beoordeeld of de houtopstanden onder de bescherming van de Wnb vallen en zo ja, welke vervolgstappen op grond van de Wnb en de provinciale verordening(en) genomen dienen te worden.

2.2.5 Toetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er is in het kader van deze natuurtoets onderzocht wat de wettelijke vereisten zijn voor toetsing aan het NNN. Daarbij is – in opdracht van de Raad van State – gekeken of het NNN niet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat, specifiek gelet op de wijzigingsbevoegdheid tot het realiseren van de parkeervoorziening ten oosten van het park. Naar aanleiding van diverse overleggen met de provincie is bepaald welke wettelijke vereisten van toepassing zijn en of daarbovenop aanvullende vereisten voor indiening etc. zijn. In deze natuurtoets zijn deze vereisten op een rij gezet (zie hoofdstuk 6).

Vervolgens is beoordeeld of het reeds uitgevoerde onderzoek (Hoksberg et al., 2019) volledig is geweest en wat nog nader onderzocht dient te worden.

⁵ De tijdelijke parkeerplaats ten westen van het speelpark wordt buiten beschouwing gelaten omdat deze al reeds gerealiseerd en in gebruik is. De effectbeoordelingen van de tijdelijke parkeerplaats (de Gelder, 2018A;B) zijn daarom niet verder meegenomen.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde vaatplanten (NDFF, 2021). Dichtstbijzijnde waarneming betreffen glad biggenkruid en korensla op 1,4 kilometer ten oosten van het plangebied. Tijdens eerder veldonderzoek ten behoeve van de geplande parkeerplaats zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen (Hoksberg *et al.*, 2019). Aangetroffen soorten in de ondergroei van het bos betroffen destijds onder andere geel nagelkruid, kraailook, kleeftkruid, speenkruid, klimopereprijs en talrijke zaailingen van inlandse esdoorn.

Tijdens het oriënterende veldbezoek in maart 2021 zijn evenmin beschermde vaatplanten aangetroffen in het bosterrein ter hoogte van de geplande parkeerplaats. Ook zijn tijdens aanvullende onderzoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het speelpark zelf heeft een kort gemaaid en onderhouden grasmat. De bestaande parkeerplaats betreft een zandterrein waar auto's overheen rijden, naast enkele bomen is hier weinig begroeiing aanwezig. Zowel in het speelpark als op de bestaande parkeerplaats zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Op basis van de terreinkenmerken en het huidige onderhoud, worden deze hier ook niet verwacht.

De tijdelijke overloopparkerplaats betreft een door grassen gedomineerd weiland. Tijdens het onderzoek ten behoeve van de ingebruikname van dit terrein (De Gelder, 2018) zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen op het overloopterrein.

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) worden beschermde plantensoorten uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.1.1 Invasieve exoten

Aan de oostrand van de bestaande parkeerplaats zijn twee groeiplaatsen van Japanse duizendknoop aangetroffen. Eén aan de noordoostrand en één in de zuidoostrand, beide in de grondwal. De laatste is tevens bekend uit voorgaand onderzoek (Hoksberg *et al.*, 2019). Ook is een groeiplaats aangetroffen binnen het speelpark, aan de oostkant tussen de Oldtimers en de circustent. Locaties van groeiplaatsen van Japanse duizendknoop worden weergegeven in figuur 3.1.

Momenteel is Japanse duizendknoop niet opgenomen op de zogeheten Unielijst, dus er is geen sprake van een wettelijke bestrijdings- of beheersingsplicht. Vanwege de groeikracht van de wortels

kan de plant echter wel schade aanrichten aan verhardingen, funderingen en leidingen. Daarnaast is plaatselijke dominantie van Japanse duizendknoop schadelijk voor de lokale biodiversiteit. In Nederland planten duizendknopen zich alleen vegetatief voor; stengel- en worteldelen die afbreken lopen uit op de locatie waar zij terechtkomen. Maaiwerkzaamheden en verplaatsing van grond werken verspreiding van Japanse duizendknoop in de hand. Geadviseerd wordt om de bestrijding van Japanse duizendknoop zorgvuldig vorm te geven, bij voorkeur voorafgaand aan eventuele werkzaamheden waarbij grond verplaatst wordt.

Figuur 3.1 Locaties van groeiplaatsen van Japanse duizendknoop te Oud Valkeveen. Foto's: D. Boonstra, 2021.

3.2 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Binnen en in de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen bekend. Het betreffen de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis (NDFF, 2021). Deze soorten zijn met name overvliegend en foeragerend aangetroffen. Ook zijn enkele verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied bekend.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren

(bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foeragegebied voor vleermuizen. Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

De bebouwing en de holtebomen in het plangebied bieden potentie als zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen voor verschillende soorten vleermuizen. De aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen wordt op basis van de kenmerken van de binnen het plangebied aanwezige bebouwing uitgesloten.

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2019 en 2021 zijn diverse vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen. Bevindingen van de vleermuisonderzoeken worden per deelgebied besproken. Aansluitend vindt een effectbeoordeling plaats waarna noodzakelijke vervolgstappen worden weergegeven.

3.2.1 Resultaten onderzoek vleermuizen

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis vastgesteld. Buiten het plangebied zijn daarnaast ook verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis gevonden. Een overzicht van de bevindingen is gegeven in tabel 3.1 en op kaart in bijlage 4.

Tabel 3.1 Overzicht aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen en specificaties.

Soort	Verblijfplaats	Type verblijfplaats	Aantal dieren (minimaal)	In plangebied?	Onderzoek
Gewone dwergvleermuis	Elektriciteitshuisje	Zomerverblijf	2	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Boomholte, eik	Zomerverblijf	2	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Toegangsgebouw	Paarverblijf	1	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Ten noorden witte gebouw	Baltsterritorium	1	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Ter hoogte vuurtoren	Baltsterritorium	1	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Ter hoogte speekasteel	Baltsterritorium	1	Ja	2021
Gewone dwergvleermuis	Boomholte	Zomerverblijf	1	17 meter afstand	2019
Gewone grootoorvleermuis	Holte in acacia	Zomer- of kraamverblijf	4	70 meter afstand	2019
Rosse vleermuis	Boomholte, eik	Paarverblijf	1	Ja	2021
Ruige dwergvleermuis	Zuidgevel, overdekte speelruimte	Paarverblijf	1	Ja	2021
Ruige dwergvleermuis	Oostgevel smulplein	Paarverblijf	1	Ja	2021

Ruige dwergvleermuis	Boomholte, ten noorden van oldtimers	Paar- en zomer-verblijf	1	Ja	2021
Ruige dwergvleermuis	Rooster in elektriciteitshuisje	Paarverblijf	1	Ja	2019
Ruige dwergvleermuis	Boomholte	Paarverblijf	1	1 meter afstand	2019
Ruige dwergvleermuis	Acacia, holte	Paarverblijf	1	5 meter afstand	2019
Ruige dwergvleermuis	Acacia, stamscheur en spechtenhol	Paarverblijf	5	20 meter afstand	2019
Ruige dwergvleermuis	Boomholte	Paarverblijf	1	95 meter afstand	2019

Toekomstige parkeerplaats

Ten behoeve van de te realiseren parkeerplaats is reeds in 2019 onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen binnen en in de directe omgeving van de toekomstige parkeerplaats (Hoksberg *et al.*, 2019). Binnen dit deelgebied zijn tijdens het onderzoek in 2019 geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Huidige parkeerterrein – Bebouwing

Op het bestaande parkeerterrein is in 2019 een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen (Hoksberg *et al.*, 2019). De paarverblijfplaats bevond zich op de zuidkant van het elektriciteitshuisje achter het ventilatierooster, in het zuidoostelijke deel van de parkeerplaats (figuur 3.2, Bijlage 4).

Bij hetzelfde elektriciteitsgebouw werd tijdens een ochtendronde in 2021 gezwermd door twee gewone dwergvleermuizen, de dieren zijn toen niet ingevlogen. Tijdens het najaarsonderzoek in 2021 werd het huisje door één gewone dwergvleermuis gebruikt als baltsterritorium, wat duidt op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats. Ook zijn op het elektriciteitshuisje tijdens alle rondes uitwerpselen aangetroffen van gewone dwergvleermuis, wat duidt op de aanwezigheid van een (zomer)verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Op basis van deze sporen en het zwermgedrag van twee gewone dwergvleermuizen tijdens één ochtendbezoek, wordt ervan uitgegaan dat het huisje gebruikt wordt als zomerverblijfplaats door ten minste twee gewone dwergvleermuizen.

Figuur 3.2 Elektriciteitshuisje met functie als paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis (op zuidgevel, zie pijl, 2019) en gewone dwergvleermuis (2021) en zomerverblijfplaats voor twee gewone dwergvleermuizen. Bron: D. Boonstra, 2021.

Huidig parkeerterrein – Bomen

Tijdens het onderzoek in 2021 zijn één zomerverblijfplaats van twee individuen gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van rosse vleermuis aangetroffen. Het betroffen twee holtebomen aan de noordkant van het parkeerterrein, direct langs het hekwerk om het park (figuur 3.3, Bijlage 4). Omdat de boom over meerder holten beschikt, kon de exacte locatie waaruit de rosse vleermuis riep niet worden vastgesteld.

Figuur 3.3 Bomen waarin een verblijfplaats van vleermuizen is aangetroffen. Links: zomerverblijfplaats twee gewone dwergvleermuizen; rechts: paarverblijfplaats rosse vleermuis (exacte locatie in de boom niet bekend). Bron: D. Boonstra, 2021.

Speelpark

Tijdens het oriënterende veldonderzoek in 2021 zijn in het speelpark onder één boom sporen (uitwerpselen) aangetroffen wat wijst op bewoning door vleermuizen (zie figuur 3.4, Bijlage 4). Op basis van de kenmerken van de uitwerpselen werd aanwezigheid van ruige dwergvleermuis verwacht. Tijdens het najaarsonderzoek is in deze boom inderdaad een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen. Op basis van de sporen en nachtelijke waarnemingen is zodoende vastgesteld dat de boom zowel als zomer- als paarverblijfplaats door ruige dwergvleermuis is gebruikt.

Tijdens het najaarsonderzoek is in het entreegebouw (figuur 3.5, Bijlage 4) een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Verder zijn tijdens het najaarsonderzoek verspreid over het speelpark nog vier baltsterritoria van gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen (in gebouwen) van ruige dwergvleermuis aangetroffen.

Directe omgeving buiten plangebied

Tijdens het onderzoek in 2019 (Hoksberg *et al.*, 2019) zijn in de omgeving van de beoogde parkeerplaats vier paarverblijfplaatsen met één individu ruige dwergvleermuis en één paarverblijfplaats

met vijf individuen in bomen aangetroffen. Tijdens het onderzoek in 2019 is ook één zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in een boomholte aangetroffen. Ook werd in een acacia een zomer- of kraamverblijfplaats van ten minste vier gewone grootoorvleermuizen aangetroffen. Al deze waarnemingen vallen zowel buiten het onderzoeksgebied uit 2019, als buiten het plangebied voor het nieuwe bestemmingsplan. Deze waarnemingen zijn ook weergegeven op de kaart in bijlage 4.

Figuur 3.4 Holteboom met sporen (uitwerpselen) van ruige dwergvleermuis binnen Speelpark Oud Valkeveen.
Bron: J. Koschorrek, 2021.

Figuur 3.5 Paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis (roepend vanuit de nok, rood omcirkeld) in entreegebouw Oud Valkeveen. Bron: D. Boonstra, 2021.

Vliegroutes

Vleermuizen maken bij het verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageergebied gebruik van vaste vliegroutes, die veelal geleidende structuren volgen zoals bomenlanen, bosranden en watergangen. In sommige gevallen zijn deze structuren onmisbaar voor vleermuizen. Voor het ontwikkelen van de parkeerplaats gaat geen geleidende structuur verloren, omdat de bomen langs de Oud Huizerweg behouden blijven. Ook ten behoeve van de plaatsing van de nieuwe toestellen gaan geen geleidende structuren, zoals bomenlanen, verloren. Schade aan onmisbare vliegroutes treedt zodoende niet op. Ten aanzien van onmisbare vliegroutes is geen nadere effectbeoordeling aan de orde.

Foerageergebied

Tijdens het onderzoek in 2021 werd ter hoogte van de vijver op het speelpark 's avond gefoerageerd door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Onder de overkapping ter hoogte van de botsauto's zijn tegelijkertijd zeker vijf gewone grootoorvleermuizen foeragerend waargenomen. In het voorjaar werd de bestaande parkeerplaats intensief gebruikt door foeragerende rosse vleermuizen en laatvliegers door de aanwezigheid van grote aantallen meikevers. Ook binnen en aan de randen van de toekomstige parkeerplaats zijn foeragerende grootoorvleermuizen, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis waargenomen. Het plangebied vormt daardoor voor verschillende soorten geschikt foerageergebied.

Het speelpark, de parkeerplaats en de toekomstige parkeerplaats blijven ook in de toekomst geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk dat er tijdens de avondopenstelling door aanwezigheid van mensen en lichtbronnen tijdelijk en lokaal minder gefoerageerd wordt. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieve foerageergebieden beschikbaar (o.a. bosranden, oeverzones en opgaand groen). Hierdoor is geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied.

Door vleermuisvriendelijke verlichting (kader 3.1) toe te passen wordt ook verstoring van niet essentieel foerageergebied voorkomen.

3.2.2 *Effectbeoordeling vleermuizen*

De effectbeoordeling ten aanzien van vleermuizen is gericht op de geplande ingrepen zoals aangegeven in de inleiding van dit rapport. Ten aanzien van vleermuizen betekent dit dat gekeken is naar het effect van de nieuwe parkeerplaats, het plaatsen van nieuwe speeltoestellen, de realisatie van verlichting in het speelpark en de verruiming van de openingstijden.

Nieuwe parkeerplaats

Binnen het terrein van de nieuw te realiseren parkeerplaats zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen gelegen. Hierdoor is directe aantasting van verblijfplaatsen (bijvoorbeeld door kap van bomen) en/of fysieke schade aan exemplaren als gevolg van de uitbreiding van de parkeerplaats niet aan de orde.

Rondom het nieuwe parkeerterrein zijn verschillende verblijfplaatsen van onder andere gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis gelegen. Onderdeel van de plannen is het plaatsen van verlichting op de parkeerplaats. Om verstoring van verlichting naar in de omgeving gelegen verblijfplaatsen te voorkomen, dient gebruik te worden gemaakt van vleermuis-/natuurvriendelijke verlichting (zie kader 3.1 voor de voorwaarden). Hierbij dient de verlichting uit te staan op het moment dat de nieuwe parkeerplaats niet in gebruik is.

Indien geen gebruik gemaakt wordt van natuurvriendelijke verlichting, kan verstoring van vaste verblijfplaatsen in de omgeving door verlichting van de parkeerplaats niet uitgesloten worden. Verdere vervolgstappen voor verlichting op het parkeerterrein zijn dan aan de orde.

Kader 3.1 Natuurvriendelijke verlichting

Veel verschillende soorten dieren zijn gebaat bij een donkere omgeving. Door gebruik te maken van natuurvriendelijke verlichting kan verstoring van nacht-actieve soorten zoals vleermuissoorten worden uitgesloten of verminderd. Bij het aanleggen of aanpassen van verlichting kan gedacht worden aan de volgende punten:

- Verlichtingssterkte: Gebruik een zo laag mogelijke intensiteit (0,1 lux of vergelijkbaar).
- Dynamische verlichting: verlicht alleen wanneer dat nodig is. Zo kunnen lampen bij afwezigheid van mensen worden gedimd of geheel uitgeschakeld worden.
- Gerichte armaturen: zodat alleen daar verlicht wordt waar dat nodig is en verstrooiing van verlichting wordt afgeschermd.
- Gebruik hagen, struiken en/of bomen om verstrooiing richting mogelijke verblijfplaatsen te voorkomen.
- Kleur van de verlichting: gebruik bijvoorbeeld amber-, rood- of groenkleurige verlichting.

Overige verlichting - in de periode dat de parkeerplaats na zonsondergang in gebruik is - is afkomstig van langsrijdende en wegrijdende auto's die in de huidige situatie ook al via het huidige parkeerterrein en ontsluitingsweg rijden. Verstoring in dit kader wordt daarom uitgesloten. Vervolgstappen voor overige verlichting is niet aan de orde.

Speeltoestellen

In twee bomen ter hoogte van te plaatsen speeltoestellen zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aangetroffen (figuur 3.6). In het bestemmingsplan is opgenomen dat speeltoestellen op twee locaties tot een hoogte van 22 meter kunnen worden geplaatst. Daarnaast wordt een zweef-/draaimolen geplaatst op de plaats van de bomen met verblijfplaatsen. Er wordt van uitgegaan dat de bomen met verblijfplaatsen bij het plaatsen van de toestellen worden gekapt. Hierdoor gaan deze verblijfplaatsen verloren.

Figuur 3.6 Locaties van geplande toestellen (gele en donkerblauwe vlakken, lichtgroene en lichtroze cirkels) ter hoogte van verblijfplaatsen van vleermuizen waar verstoring en/of aantasting van verblijfplaatsen niet is uit te sluiten. Roze: gewone dwergvleermuis, rond is zomerverblijfplaats 2 individuen, vierkant paarterritorium. Oranje driehoek: paarverblijfplaats rosse vleermuis. Blauwe driehoek: paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis.

Direct naast het elektriciteitshuisje met vleermuisverblijfplaatsen wordt een speeltoestel geplaatst. Er wordt van uitgegaan dat het elektriciteitshuisje niet in de huidige vorm behouden kan blijven. Ook deze verblijfplaatsen gaan daardoor verloren. Vervolgstappen zijn aan de orde.

Indien de holtebomen en het elektriciteitshuisje na plaatsing van de toestellen wel behouden blijven, kan licht- en geluidverstoring aan de orde zijn.

Vleermuizen produceren én horen een spectrum aan geluidsfrequenties dat grotendeels niet overlapt met het menselijk gehoor. In een studie naar vleermuizen en geluidsverstoring, wordt aangegeven dat vleermuizen veel door mensen geproduceerde geluiden niet waarnemen en/of dat geluiden niet tot verstoring leiden. Het gaat daarbij om geluiden voortkomend van heiwerkzaamheden, een muziekfestival en het luiden van kerkklokken (Meijer *et al.*, 2018). Verstoring door geluid wordt op basis van deze studie ook voor de plaatsing van toestellen nabij verblijfplaatsen uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor geluidsverstoring niet aan de orde.

Verstoring van verblijfplaatsen door verlichting kan worden uitgesloten door geen gebruik te maken van verlichting of door enkel vleermuisvriendelijke verlichting te plaatsen (zie kader 3.1). Indien dit beide niet mogelijk is, kan verstoring van verblijfplaatsen door verlichting niet worden uitgesloten. In dat geval zijn verdere vervolgstappen aan de orde.

Effecten op andere aangetroffen verblijfplaatsen zijn gezien de ligging van de verblijfplaatsen ten opzichte van de te plaatsen speeltoestellen niet te verwachten.

Verruiming openingstijden

De verruiming van openingstijden heeft geen fysieke aantasting van verblijfplaatsen of doden/verwonden van vleermuizen tot gevolg. Als gevolg van verstoring door licht en geluid kunnen verblijfplaatsen echter ongeschikt raken. Daarnaast kan verstoring van individuen plaatsvinden.

Verstoring van eventueel aanwezige kraamverblijfplaatsen wordt uitgesloten, aangezien het park in de periode dat deze verblijfplaatsen worden gebruikt (mei t/m juli) niet na zonsondergang geopend is. In augustus en september en november tot en met maart - wanneer het park na zonsondergang geopend is - zijn zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis mogelijk wel in gebruik.

Verstoring van verblijfplaatsen door geluid wordt op basis van de eerder genoemde studie van Meijer *et al.* (2018) ook voor de wijziging in openingstijden van Speelpark Oud Valkeveen uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat verlichting binnen het speelpark tot een maximale hoogte van 1 meter mag worden geplaatst. Door hierbij enkel vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen (kader 3.1) wordt verstoring van verblijfplaatsen door verlichting voorkomen.

3.2.3 Vervolgstappen vleermuizen

Voor het aantasten en/of verstoren van verblijfplaatsen en exemplaren van vleermuizen is ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk (artikel 3.5, lid 2 en 4, van de Wnb). Om ontheffing te verkrijgen dient aan drie cumulatieve voorwaarden te worden voldaan:

- Er dient een alternatievenafweging plaats te vinden om te zien of er geen andere mogelijkheid is om plannen uit te voeren, waarbij verstoring of aantasting van vleermuizen kan worden voorkomen of verminderd.
- Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een geldig wettelijk belang te worden aangevoerd.
- Er dient onderbouwd te worden dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet in het geding komt.

Met name het aanvoeren van een wettelijk belang is een groot aandachtspunt. Indien hier niet aan kan worden voldaan, kunnen effecten op vleermuizen voorkomen worden door:

- De bouwvlakken voor de twee speeltoestellen waar effecten op vleermuizen niet zijn uit te sluiten te verplaatsen naar locaties buiten de invloedssfeer van de verblijfplaatsen en/of
- Gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting (kader 3.1). Dit geldt voor alle beoogde ontwikkelingen en indien de hiervoor bedoelde bouwvlakken van de twee speeltoestellen niet verplaatst (kunnen) worden.

Figuur 3.7. Locaties waar naar aanleiding van de plannen geen effecten optreden op vleermuizen (groen) en waar effecten worden verwacht (rood).

Tabel 3.2. en figuur 3.7 geven een samenvatting van de te verwachten effecten op vleermuizen naar aanleiding van de plannen en eventuele noodzakelijke vervolgstappen.

Tabel 3.2 Samenvatting plannen en effecten op vleermuizen, benodigde vervolgstappen en haalbaarheid.

Plan	Effect te verwachten op verblijfplaatsen van vleermuizen?	Vervolgstappen?	Haalbaar?
Aanleg nieuwe parkeerplaats	Ja, verstoring door verlichting mogelijk.	Ja, enkel natuurvriendelijke verlichting gebruiken en verlichting uit zetten wanneer de parkeerplaats niet in gebruik is.	Ja, als de vervolgstappen worden gevolgd, anders dienen de plannen te worden herzien.
Aanleg nieuwe toestellen	Ja, indien bomen gekapt worden en/of het elektriciteitshuisje gesloopt wordt. Verblijfplaatsen gaan dan verloren.	Ja, ontheffing Wet natuurbescherming bij aantasting van verblijfplaatsen en exemplaren noodzakelijk.	Nee, voor vier bestemmingsvlakken bij aantasting verblijfplaatsen. Plannen dienen te worden herzien.
	Ja, indien verblijfplaatsen behouden blijven maar geen gebruik gemaakt wordt van natuurvriendelijke verlichting is verstoring van verblijfplaatsen niet uit te sluiten.	Ja, ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk in het kader van verstoring van verblijfplaatsen.	Nee, voor vier bestemmingsvlakken in verband met verstoring. Plannen dienen te worden herzien.
	Nee, indien verblijfplaatsen behouden blijven en gebruik wordt gemaakt van natuurvriendelijke verlichting	Gebruik van natuurvriendelijke verlichting en behoud verblijfplaatsen borgen in bestemmingsplan.	Ja.
Verruiming openingstijden	Ja, verstoring van verblijfplaatsen door verlichting mogelijk aan de orde.	Ja, gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. Indien dit niet mogelijk is, is ontheffing van de Wet natuurbescherming voor verstoring van verblijfplaatsen en exemplaren noodzakelijk.	Ja, als gebruik wordt gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting, anders dienen de plannen te worden herzien.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 Wnb, soorten zoals bever, otter en noordse woelmuis) is binnen het plangebied niet bekend (NDFF, 2021). Ook worden ze op basis van het veldbezoek, het aanvullend onderzoek, aangetroffen terreinkenmerken en reeds uitgevoerd onderzoek niet verwacht in het plangebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Binnen het plangebied zijn wel vaste verblijfplaatsen en exemplaren van grondgebonden zoogdieren uit artikel 3.10 aangetroffen en/of te verwachten. Deze worden hierna besproken.

3.3.1 Das

Resultaten onderzoek

De resultaten van het onderzoek naar de das zijn gebaseerd op onderzoeken van Alterra (Ottburg en Lammertsma, 2020) en Ecogroen (Hoksberg et al, 2019 en de veldbezoeken in 2021). In beeld is gebracht hoe de das het bosgebied – waar de parkeerplaats beoogd is – en de nabije omgeving gebruikt. De resultaten van dit onderzoek zijn op kaart weergegeven in bijlage 5. Onderstaand wordt eerst ingegaan op de resultaten van de onderzoeken. Vervolgens vindt op basis van deze resultaten in het licht van de plannen een effectbeoordeling plaats.

Verblijfplaatsen

Binnen het bos waarin de nieuwe parkeerplaats is gepland, is het voorkomen van das bekend. Tijdens de verschillende onderzoeken die plaats hebben gevonden binnen het plangebied zijn verschillende verblijfplaatsen en gebruikssporen aangetroffen.

Het Kennisdocument van das onderscheid drie type verblijfplaatsen: hoofdburchten, bijburchten en vluchtpijpen (BIJ12, 2017d). Hoofdburchten zijn relatief groot en jaarrond in gebruik. Bijburchten zijn alleen op bepaalde momenten in gebruik, bijvoorbeeld bij verstoring van de hoofdburcht of door jongen wanneer ze worden verstoten uit hun territorium. Vluchtpijpen liggen verspreid over het territorium en worden tijdens foerageertochten gebruikt om in te schuilen bij verstoring.

In het bos, op circa 90 meter ten oosten/noorden van de nieuw te realiseren parkeerplaats, is een verblijfplaats van das aanwezig (Ottburg en Lammertsma, 2020). Hierin zijn zes dieren vastgesteld, waaronder ten minste drie jongen (figuur 3.8, bijlage 5). De locatie wordt beoordeeld als een hoofdburcht.

Figuur 3.8 Camerabeeld dassen bij verblijfplaats nabij speelpark Oud Valkeveen. Bron: Ottburg en Lammertsma, 2020.

Tijdens het onderzoek in 2020 zijn bovendien twee bijburchten van das aangetroffen (Ottburg en Lammertsma, 2020). Eén bijburcht bevindt zich op 240 meter ten westen van het speelpark. De andere bevindt zich op 195 meter ten oosten van het speelpark. Tijdens het onderzoek in 2021 zijn graafsporen aangetroffen bij de ten oosten gelegen bijburcht, waardoor actief gebruik bij de oostelijke bijburcht is bevestigd.

Tijdens het onderzoek van Hoksberg *et al.* (2019) zijn binnen het plangebied (het nieuwe parkeerterrein) twee vluchtpijpen van das aangetroffen in de bosrand ter hoogte van de Oud Huizerweg. Deze waren ten tijde van het onderzoek in 2019 reeds in vervallen staat. Tijdens het onderzoek in 2020 zijn nog twee vluchtpijpen aangetroffen (Ottburg en Lammertsma, 2020). Eén bevindt zich aan de noordrand van het speelpark, de ander aan de oostrand van het speelpark. Tijdens het onderzoek in 2021 is nog één vervallen vluchtpijp aangetroffen aan de noordrand van het bos ten noorden van de nieuwe parkeerplaats.

Foerageergebied

Het bos waarin de nieuwe parkeerplaats is voorzien, wordt in zijn geheel gebruikt als foerageergebied door das. Tijdens de onderzoeken in 2019, 2020 en 2021 zijn meerdere sporen, zoals neusputjes, graafsporen en latrines aangetroffen (figuur 3.9). Op het grasveld ten noordoosten van het plangebied zijn tijdens het onderzoek in 2020 en 2021 wissels en foerageersporen van das aangetroffen. In het bos en langs de bosranden zijn wissels en looppaden van das aangetroffen.

Ook zijn wissels onder het hekwerk van het speelpark gelegen. Dit wijst op passage door en mogelijk foerageergedrag van das binnen het speelpark. Binnen het speelpark zijn geen sporen van das aangetroffen. Er zijn tijdens het nachtelijk vleermuisonderzoek in 2021 geen dassen waargenomen binnen het speelpark (ondanks het gebruik van een warmtebeeldcamera).

Figuur 3.9 In het bos ter hoogte van de nieuwe parkeerplaats aangetroffen sporen van das. Foto's: D. Boonstra, 2021.

Effectbeoordeling

De ligging van de aangetroffen verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied van das ten opzichte van de geplande ontwikkelingen wordt weergegeven in figuur 3.10 en bijlage 5. Bij foerageergebied is onderscheid gemaakt tussen geschikt foerageergebied dat bestaat uit bos of graslanden (figuur 3.10, groen) en geschikt foerageergebied rondom bebouwing (figuur 3.10, geel). Het foerageergebied rondom bebouwing is separaat ingetekend omdat het onzeker is of het terrein daadwerkelijk functioneel is als foerageergebied, doordat onbekend is of het terrein toegankelijk is voor das en of er verstoring van das optreedt.

Figuur 3.10 Overzicht aangetroffen verblijfplaats (rode ster), bijburchten (groen vierkant), vluchtpijpen (oranje rond) en foerageergebied (groen gearceerd, geschikt; geel gearceerd, geschikt rondom bebouwing gelegen) ten opzichte van geplande ontwikkelingen (bouwwak speeltoestellen donkerblauw, lichtblauw, lichtgroen, lichtroze, roze, geel en rood; nieuwe parkeerplaats in oranje).

Nieuwe parkeerplaats – aantasting verblijfplaatsen

Binnen het zoekgebied van de nieuwe parkeerplaats zijn twee vluchtpijpen (in vervallen staat) gelegen. Daarnaast liggen er aan de rand van het zoekgebied nog eens twee vluchtpijpen. In het bestemmingsplan is de voorwaarde opgenomen dat de parkeerplaats in de bestaande landschappelijke en ecologische waarden dient te worden gepast. Door de vluchtpijpen en geleidende structuren (houtwal) rondom de vluchtpijpen te behouden, wordt fysieke aantasting van de vluchtpijpen voorkomen. Indien het verwijderen van de vluchtpijpen toch noodzakelijk is om de plannen uit te voeren, is ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist.

De andere verblijfplaatsen (hoofdburcht, bijburcht en overige vluchtpijpen) worden niet fysiek aangetast.

Binnen 500 meter tot enkele kilometers rondom de burcht moet voldoende foerageergebied liggen om functionaliteit van een verblijfplaats te garanderen (BIJ12, 2017d). Belangrijk is dat er gebieden zijn waar het hele jaar eten te vinden is, zoals bemeste graslanden met gras korter dan 5 centimeter. Wanneer onmisbaar foerageergebied verloren gaat, kan een verblijfplaats in onbruik raken, wat een overtreding van het verbod op vernielen van verblijfplaatsen kan inhouden. Bij de aanleg van de nieuwe parkeerplaats gaat maximaal 1,11650 hectare aan foerageergebied van dat verloren. Dat is een zeer klein deel van het geschikte foerageergebied in de omgeving. Van de grond in een straal van 500 meter om de burcht bestaat de hoofdmoot uit bos en vochtig weiland op kalkrijke en voedselrijke zandbodems (figuur 3.10), hetgeen beide geldt als uitstekend foerageergebied voor dassen (BIJ12, 2017d). Er is daarmee tevens veel uitwijkmogelijkheid in de omgeving, zodat van verlies van onmisbaar foerageergebied geen sprake is. Er is daardoor ook geen sprake van aantasting van de functionaliteit van de burcht.

Nieuwe parkeerplaats – verstoring leefgebiedsfuncties

De aanleg van de nieuwe parkeerplaats vindt plaats bij daglicht. Het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017d) stelt dat werkzaamheden binnen 50 meter van een burcht gevolgen kunnen hebben voor de functionaliteit van de burcht. Omdat de hoofburcht (90 meter) en bijburchten (minimaal 150 meter) buiten deze afstand van voorgenomen ontwikkelingen liggen, kan aantasting van de functionaliteit zodoende uitgesloten worden. Vluchtpijpen van das zijn niet permanent bewoond, maar worden alleen incidenteel gebruikt gedurende de nacht. Door overdag te werken wordt verstoring van de vluchtpijpen eveneens uitgesloten.

Nieuwe parkeerplaats - verstoring tijdens gebruiksfase

Het gebruik van de nieuwe parkeerplaats is voorzien op maximaal 70 dagen tijdens de zomeropening (april t/m oktober van 9.00 – 21.30 uur). De parkeerplaats wordt omheind. Dit voorkomt dat de parkeerplaats buiten de openstelling wordt gebruikt en het voorkomt dat mensen het omliggende bosperceel betreden. Belangrijk hierbij is dat wild het hekwerk wel kan passeren. Dit kan bijvoorbeeld door het hekwerk aan de onderzijde open te laten of door de aanleg van zogenaamde reeënpoortjes; openingen in het hekwerk van 30 cm breed en 40 cm hoog.

Uit het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017d) blijkt dat nachtelijke activiteiten binnen 200 meter van een bewoonde burcht gevolgen kunnen hebben voor de functionaliteit van de burcht. Aangezien de burcht op 90 meter afstand van de parkeerplaats ligt, is in deze periode verstoring van das niet op voorhand uit te sluiten. Verstoring van (verblijfplaatsen van) das is overigens slechts verboden wanneer de verblijfplaats door de verstoring verlaten wordt.

In de ochtenduren opent de nieuwe parkeerplaats pas na zonsopkomst, dus buiten de foerageeruren van dassen. Van april tot en met oktober sluit de parkeerplaats uiterlijk om 21.30, waardoor in de maanden april, mei, augustus, september en oktober overlap plaatsvindt tussen de actieve periode van das en de openstelling van de parkeerplaats (tabel 3.3). In deze periode zouden dassen die de hoofdburcht willen verlaten om te foerageren, gestoord kunnen worden door (straat)verlichting, mensen, verkeer en bijbehorende geluiden en geuren.

Tabel 3.3 Overzicht van de periode waarin overlap plaatsvindt tussen de avondopenstelling van de nieuwe parkeerplaats en de actieve periode van das. Groen is geen overlap tussen openstelling parkeerplaats en actieve periode das, rood is wel overlap tussen avondopenstelling en de actieve periode van de das. In de periode van november tot en met maart is de parkeerplaats gesloten (grijs).

	Jan	Feb	Maart	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Overlap openingstijd nieuwe parkeerplaats met actieve periode das												

Als uitgangspunt is door de opdrachtgever aangegeven dat op de nieuwe parkeerplaats verlichting wordt toegepast van maximaal 1 meter hoogte en een intensiteit van 0,1 lux. Om verstoring van verlichting naar de omgeving te voorkomen dient gebruik te worden gemaakt van natuurvriendelijke verlichting (kader 3.1). Hierbij dient enkel verlicht te worden daar en wanneer dat nodig is, waarbij de verlichting na sluiting van de parkeerplaats (uiterlijk 21.30 uur) dient te worden uitgezet. Ook heeft de opdrachtgever aangegeven dat aan de noord- en oostkant van de parkeerplaats een grondwal aangelegd gaat worden met begroeiing om uitstraling van verlichting en geluid richting de burcht te beperken. Hierbij dient de grondwal minimaal 1 meter hoog te zijn, exclusief begroeiing, gelet op onder andere het licht van autokoplampen.

De dassen kunnen de hoofdburcht naar twee zijden (richting het noorden en oosten) verlaten zonder in de buurt te komen van de nieuwe parkeerplaats. In die richtingen is ruimschoots dekking en geschikt foerageergebied aanwezig. Later op de avond - wanneer de verlichting uit staat - en op avonden dat de parkeerplaats niet is geopend kunnen dassen ook rondom en op de parkeerplaats foerageren. Bovendien kan de das goed wennen aan voorspelbare verstoringbronnen, zoals verkeer dat zich steeds door dezelfde zones beweegt (BIJ12, 2017d). Er is 's avonds immers geen enkele uitloop van mensen in het bos te verwachten.

Met inachtneming van natuurvriendelijke verlichting en het aanleggen van de grondwal, is ernstige verstoring van de hoofdburcht - waardoor de das zijn burcht verlaat - door het gebruik van de nieuwe parkeerplaats niet te verwachten. Vervolgstappen zijn niet nodig.

Aanleg nieuwe speeltoestellen

De hoofdburcht van das bevindt zich op ten minste 150 meter ten oosten van de nieuw te plaatsen speeltoestellen. Directe fysieke aantasting is hierdoor uitgesloten. Gezien de uitvoering van de werkzaamheden gedurende de dag en de afstand tot de geplande ingreep (meer dan 50 meter) wordt ook verstoring van de hoofdburcht tijdens de aanleg van de nieuwe speeltoestellen uitgesloten.

Van fysieke aantasting van vluchtpijpen door de aanleg van nieuwe speeltoestellen is geen sprake. De aanleg van de nieuwe speeltoestellen wordt overdag uitgevoerd. Vluchtpijpen worden enkel na zonsondergang gebruikt; wanneer das actief is. Zodoende wordt ernstige verstoring (waardoor vluchtpijpen hun functionaliteit verliezen) naar aanleiding van de aanleg van de speeltoestellen uitgesloten.

Verruiming openingstijden speelpark

Van fysieke aantasting van verblijfplaatsen is door de verruiming van openingstijden geen sprake. Ook worden geen exemplaren gedood of verwond. Wel kan verstoring van verblijfplaatsen optreden, waarbij in ernstige gevallen de verblijfplaatsen hun functionaliteit verliezen. Dit is strijdig met het verbod op vernielen van verblijfplaatsen. Uit het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017d) blijkt dat nachtelijke activiteiten binnen 200 meter van een bewoonde burcht gevolgen kunnen hebben voor de functionaliteit van de burcht.

Als het park na zonsondergang nog open is, kunnen dassen die de burcht willen verlaten om te foerageren, verstoord worden door geluiden en geuren uit de omgeving van het speelpark en de bestaande parkeerplaats. De dassen kunnen de hoofdburcht echter naar drie zijden (70 dagen in het jaar naar twee zijden, bij openstelling extra parkeerplaats) verlaten zonder in de buurt te komen van het speelpark. In die drie richtingen is ruimschoots dekking en geschikt foerageergebied aanwezig. Later op de avond kunnen ze ook op en rondom het speelpark foerageren. Bovendien kunnen dieren zoals de das heel snel wennen aan voorspelbare verstoringbronnen, zoals de geluiden uit het speelpark, omdat ze leren dat er geen gevaar van uitgaat.

Dusdanig ernstige verstoring dat de functionaliteit van de hoofdburcht erdoor zou afnemen is niet aan de orde. Er ligt bovendien al een grondwal tussen het bos en het speelpark/de huidige parkeerplaats die geluiden dempt en lichtuitstraling verhindert. Nadere maatregelen zijn voor de hoofdburcht niet nodig.

Langs de rand van het speelpark zijn binnen 35 meter rondom het park drie vluchtpijpen gelegen. Vluchtpijpen worden slechts incidenteel gebruikt als vluchthaven tijdens foerageertochten. Tijdens avondopenstelling zullen dassen mogelijk de nabijheid van het speelpark mijden, en daarmee ook

de vluchtpijpen niet gebruiken. Hiermee treedt enig functionaliteitsverlies op. Buiten de avond-openstelling zal echter wel nabij (en zelfs in) het speelpark gefoerageerd kunnen worden, waarbij de vluchtpijpen volledig functioneel zijn. Er is zodoende sprake van tijdelijke verstoring van het foerageergebied (en de daaraan verbonden vluchtgelegenheid), maar niet van wezenlijke verstoring die de verblijfplaats ongeschikt maakt. Van overtreding van verbodsartikelen is zodoende geen sprake.

Tijdens avondopenstelling kunnen dassen uitwijken naar in de directe omgeving gelegen foerageergebieden. Van aantasting van essentieel foerageergebied is door de verruiming van de openingstijden daarom geen sprake.

Vervolgstappen

Door het toepassen van mitigerende maatregelen en deze vast te leggen in het bestemmingsplan kan overtreding van verbodsartikelen voorkomen worden. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is dan niet aan de orde. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Enkel gebruik maken van natuurvriendelijke verlichting (kader 3.1) op de nieuwe parkeerplaats en enkel daar en wanneer te verlichten wanneer dat noodzakelijk is.
- De vereiste omheining rondom de parkeerplaats passeerbaar maken voor wild door onderzijde van het hek open te houden of door reeënpoortjes aan te leggen.
- Aanleg van een grondwal van minimaal 1 meter hoog rondom de nieuwe parkeerplaats.

Tabel 3.4 Samenvatting plannen en effecten op das, benodigde vervolgstappen en haalbaarheid.

Plan	Overtreding verbodsartikelen Das?	Maatregelen of vervolgstappen?	Haalbaar?
Aanleg nieuwe parkeerplaats	Nee, door uitvoeren mitigatie.	- Werkzaamheden overdag uitvoeren. - Gebruik natuurvriendelijke verlichting. - Aanleg grondwal. - Vluchtpijpen en omliggend groen behouden, wanneer nodig alternatieve vluchtpijpen aanbieden.	Ja.
Aanleg nieuwe toestellen	Nee.	- Werkzaamheden overdag uitvoeren.	Ja.
Verruiming openingstijden	Nee.	Geen.	Ja.

3.3.2 Boommarter, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn

Van de verschillende soorten marterachtigen (met uitzondering van das) zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend: van boommarter, bunzing, wezel (NDFF, 2021). Waarnemingen van wezel liggen op ten minste 200 meter ten westen van het plangebied. Waarnemingen van boommarter en bunzing liggen op ten minste 85 meter ten oosten van het plangebied. Van steenmarter zijn geen waarnemingen bekend binnen of nabij het plangebied (NDFF, 2021). Ook van hermelijn zijn geen waarnemingen gedaan, alleen een waarneming van keutels die mogelijk van wezel of hermelijn waren (NDFF, 2021).

Boommarter

Boommarter is een typische soort van grotere aaneengesloten bosgebieden van zowel naald- als loofbos. Verblijfplaatsen bevinden zich doorgaans in holtes van oude loofbomen, maar ook in gebouwen zoals in schuren. Het foerageergebied van boommarters strekt zich verder uit dan alléén bosgebied. Bosrandstructuren en kleinere bosjes worden ook als foerageergebied gebruikt. 's Nachts worden soms afstanden van enkele kilometers afgelegd, mannetjes leggen soms tot meer dan 10 kilometer af (Zoogdiervereniging, 2021).

Steenmarter

De steenmarter komt onder meer voor in parkachtige landschappen met kleine landschapselementen zoals bosjes, heggen en stroken met ruige vegetatie. Het is een cultuurvolger die als verblijfplaats vaak gebruik maakt van gebouwen zoals schuren op boerenerven. Binnen het leefgebied heeft de steenmarter vaak meerdere schuilplaatsen zoals ruimtes in of onder bebouwing, boomholtes en takkenhopen. Tijdens het foerageren worden 's nachts afstanden van enkele kilometers afgelegd.

Bunzing

De bunzing komt met name voor in kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en oppervlaktewater in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn. De soort komt ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. De soort foerageert overal in het leefgebied, met name op kleine dierlijke prooien, zoals kikkers, kleine vogels en muizen. De grootte van een leefgebied (territorium) is afhankelijk van het voedselaanbod: in streken met weinig prooi zal het leefgebied groter zijn. Het territorium van de bunzing kan variëren van 8 tot 1000 hectare. Verblijfplaatsen van bunzing zijn divers. Ze kunnen voorkomen in zelf gegraven of verlaten holen (bijvoorbeeld van konijn), holtes van bomen, onder steenhopen en in houtmijten of opslag van hooi op erven (Zoogdiervereniging, 2021).

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droog natuur- en cultuurlandschap, en komen in veel verschillende biotopen voor (o.a. bossen, weide- en akkerland). Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Ze zoeken dekking in o.a. bosschages, houtstapels of heggen. In het leefgebied foerageren ze vooral op woelmuizen, maar ook op allerlei andere dierlijke prooien. Het leefgebied is tot 25 hectare groot. Wezels doorkruisen hun leefgebied regelmatig en slapen op verschillende rustplaatsen in dat gebied. Verblijfplaatsen bevinden zich vaak in oude holen van muizen, ratten en konijnen (Zoogdiervereniging, 2021).

Hermelijn

De hermelijn komt in vele habitats voor, zowel in open terrein als in bossen en houtwallen. Voorwaarde is dat er voldoende dekking (heggen, muurtjes, oevervegetatie) aanwezig is. De hermelijn is een carnivoor die voornamelijk op kleine zoogdieren (o.a. woelmuizen, ratten en konijnen), maar ook op vogels jaagt. De soort verplaatst zich via lijnvormige elementen die dekking bieden. De hermelijn leeft solitair in territoria van tussen de 4 en 50 hectare groot. Verblijfplaatsen bevinden zich doorgaans in holen, meestal een oud hol van mol of konijn (Zoogdiervereniging, 2021).

Resultaten onderzoek

Nieuwe parkeerplaats

Een verblijfplaats van boommarter of steenmarter wordt uitgesloten ter hoogte van de nieuwe parkeerplaats, omdat een gebouw of een boomholte van voldoende formaat ontbreekt. Door de aanwezigheid van puin, boomstronken en oude muizen- en konijnenholen is de locatie van de nieuwe parkeerplaats tijdens de quickscan van Hoksberg *et al.* (2019) geschikt bevonden voor wezel en in mindere mate hermelijn en bunzing. Zodoende heeft in 2019 aanvullend onderzoek naar deze kleine marterachtigen plaatsgevonden.

Tijdens dit onderzoek zijn binnen dit deelgebied bunzing en wezel aangetroffen (zie figuur 3.11). De zeldzamere hermelijn is niet aangetroffen en is in de omgeving niet bekend (NDFF 2021). Door de aanwezigheid van onder andere muizen- en konijnenholen zijn er voldoende holtes die als verblijfplaats gebruikt kunnen worden door zowel wezel als bunzing. Vaste voortplantings- of rustplaatsen van wezel en bunzing zijn niet uit te sluiten.

Figuur 3.11 Camerabeelden bunzing (links) en wezel (rechts) tijdens onderzoek t.b.v. de aanleg nieuw parkeerterrein. Bron: Hoksberg et al. 2019).

Bestaande parkeerplaats

In het noorden van de huidige parkeerplaats, aan de rand van het speelpark zijn enkele bomen met holtes van voldoende grootte aanwezig om als verblijfplaats voor boom- en steenmarter te dienen. Deze zijn tijdens meerdere veldronden geïnspecteerd op sporen van boom- en steenmarter, zoals krabsporen en latrines. Deze sporen zijn niet aangetroffen. Ook is tijdens het vleermuisonderzoek een warmtebeeldcamera ingezet. Hierbij zijn geen waarnemingen van boom- of steenmarter gedaan nabij de holtebomen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van boom- of steenmarter wordt binnen het bestaande parkeerterrein uitgesloten.

Het grootste deel van de bestaande parkeerplaats biedt geen potentie voor kleine marterachtigen, omdat deze voornamelijk bestaat uit aangereiden grond zonder struiken, houtwallen of strooisellaag. De grondwal die tussen de bestaande en de voorziene parkeerplaats is gelegen, biedt door de aanwezigheid van vegetatie en een strooisellaag wel potentie tot verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen. In de westhoek van de bestaande parkeerplaats was tijdens het vleermuisonderzoek een hoop met takken aanwezig die potentie biedt als verblijfplaats voor wezel en bunzing.

Speelpark

Het speelpark biedt door de aanwezigheid van groen met daaronder een strooisellaag en de aanwezigheid van muizenholen potentie tot verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen. Op basis van de aanwezigheid van bunzing en wezel in de omgeving kunnen verblijfplaatsen van beide soorten niet worden uitgesloten binnen het park.

Effectbeoordeling

In Noord-Holland geldt ontheffingsplicht voor bunzing en wezel. Bij het rooien van bos ten behoeve van de nieuwe parkeerplaats en het plaatsen van nieuwe speeltoestellen ter hoogte van groen of een locatie met een strooisellaag gaat mogelijk een verblijfplaats van wezel of bunzing verloren. Het is daarom noodzakelijk om ontheffing aan te vragen voor het schaden van vaste voortplantings- en rustplaatsen van wezel en bunzing.

Voorwaarden om een ontheffing te kunnen verkrijgen zijn onder andere het verstrekken van alternatieve verblijfplaatsen, bijvoorbeeld in de vorm van marterhopen. Er moet ook sprake zijn van een in de Wet Natuurbescherming genoemd belang. De Wet natuurbescherming maakt ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk bij aanwezigheid van onder artikel 3.10 beschermde soorten. Het oplossen van de parkeerproblematiek en het plaatsen van nieuwe speeltoestellen valt onder ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien bovenstaande is er naar verwachting 'uitzicht op ontheffing' waardoor de

aanwezigheid van verblijfplaatsen van bunzing en wezel de vaststelling van een nieuwe bestemming niet in de weg staat.

3.3.3 **Eekhoorn**

Binnen het plangebied zijn waarnemingen van eekhoorn bekend (NDFF, 2021). Tijdens het nader onderzoek in 2019 naar de nieuwe parkeerplaats zijn tevens eekhoorns vastgesteld (Hoksberg *et al.*, 2019). Tijdens dit onderzoek zijn geen vaste voortplantings- of rustplaatsen (nesten) van eekhoorn aangetroffen. Ook tijdens het onderzoek naar vogels met een jaarrond beschermd nest in 2021 is het bos ter hoogte van de nieuwe parkeerplaats geïnspecteerd op aanwezigheid van potentiële eekhoornnesten. Deze zijn niet aangetroffen. Op de bestaande parkeerplaats zijn twee bomen met voor eekhoorn geschikte holtes aanwezig. Hierbij is tijdens het onderzoek naar vleermuizen en jaarrond beschermde nesten geen aanwezigheid van eekhoorn vastgesteld. Schade aan eekhoorns of diens verblijfplaatsen of functionele leefomgeving is uitgesloten.

3.3.4 **Zoogdieren artikel 3.10 Wnb (met provinciale vrijstelling)**

Binnen het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen en exemplaren van grondgebonden zoogdieren uit artikel 3.10 aangetroffen en/of te verwachten. Zo zijn bosmuis, rosse woelmuis, konijn, ree, vos en huisspitsmuis vastgesteld tijdens het onderzoek in 2019 (Hoksberg *et al.*). Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Noord-Holland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht.

3.4 **Vogels**

Van veel vogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.1).

Kader 3.1 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.4.1 **Vogels met jaarrond beschermde nesten**

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van buizerd, boomvalk, havik en sperwer (NDFF, 2021). Binnen het plangebied en in de omgeving zijn tijdens het oriënterende veldbezoek (buiten het broedseizoen) enkele nesten aangetroffen die potentieel gebruikt konden worden door vogels met een jaarrond beschermd nest. Daarom heeft aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde nesten plaatsgevonden.

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Directe aantasting van nestlocaties is niet aan de orde. Ten zuiden van het plangebied is een roepende havik gehoord, een nestlocatie is niet aangetroffen. Ten noordoosten van het plangebied zijn twee buizerds in vlucht waargenomen. Aan de bosrand is hier tijdens de eerste

onderzoeksrond een nest aangetroffen (op 200 meter ten oosten van het speelpark). Volgens NDFF (2021) was deze in het verleden in gebruik door buizerd. Tijdens het onderzoek is hier geen activiteit van buizerd waargenomen. Tijdens de laatste onderzoeksrond ten behoeve van broedvogels was het nest in vervallen staat.

Voor buizerd geldt een verstoringsafstand van 50 meter (BIJ12, 2017a). Binnen deze afstand zijn geen in gebruik zijnde nestlocaties van buizerd aangetroffen. Verstoring van jaarrond beschermde nesten, zoals van buizerd of havik, wordt naar aanleiding van de plannen uitgesloten. Vervolgstappen in dit kader zijn niet aan de orde.

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn op 18 augustus twee bosuilen gehoord in het bos waar de nieuwe parkeerplaats wordt gerealiseerd. Nabij de bomen met klimop of de holtebomen op de bestaande parkeerplaats zijn tijdens de verschillende onderzoeksrondes geen sporen (braakballen of ontlasting) of individuen aangetroffen die duiden op het gebruik van de bomen als nest- of roestplaats door vogels met een jaarrond beschermd nest- of rustplaats, zoals ransuil.

3.4.2 *Algemene vogels*

Het plangebied bestaat uit loofbos met ondergroei van kruiden en bosopslag, een parkeerplaats met bomen met holtes en enkele gebouwen. Hierdoor biedt het plangebied broedgelegenheid en leefgebied aan verschillende vogelsoorten. Waargenomen zijn koolmees, vink, winterkoning, tjiftjaf, zwartkop, staartmees, boomklever, pimpelmees en merel. Tijdens veldbezoeken in het broedseizoen zijn nesten waargenomen van pimpelmees en boomklever in enkele holtebomen op de bestaande parkeerplaats.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het geval van verstoren is niet de geluidgevoeligheid van de betreffende vogelsoort van belang, maar onder andere of het een broedende of niet-broedende vogel betreft, de afstand van de verstoringsbron tot de betreffende vogel, uitwijkmogelijkheden en reeds bestaande verstoringsbronnen.

Broedende vogels

Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedende vogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden (vooral kappen en rooien van bos) buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. In het algemeen wordt een broedseizoen aangehouden van 15 maart t/m 15 juli.

Werkzaamheden die actief in gebruik zijnde nesten van vogels beschadigen of verstoren, dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de te verwachte soorten mogelijk door werkzaamheden in elk geval op te starten na 15 november en voor 1 februari. Wanneer werkzaamheden buiten deze periode worden opgestart adviseren we om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole uit te voeren door een ter zake kundige.

Indien bij uitvoering van werkzaamheden in gebruik zijnde nesten van vogels worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt. Vervolgens dient in overleg met de uitvoerder en een ecologisch toezichthouder te worden bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

Niet-broedende vogels

Tijdens de werkzaamheden kan lokaal verstoring optreden van niet-broedende vogels. Door het gebruik van het speelpark en verkeer (wandelaars, fietsers en auto's) in de omgeving van het speelpark zijn in de huidige situatie al verstoringbronnen aanwezig in en rond het plangebied. Bovendien is in de directe omgeving voldoende alternatief rust- en foerageergebied aanwezig, waardoor vogels altijd kunnen uitwijken. Het gaat dan om de bosrijke delen ten oosten, zuiden en westen van het plangebied en om de oeverzone van het Gooimeer ten oosten en westen van het plangebied. Zodoende leidt de verstoring niet tot een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van vogelsoorten. Vervolgstappen voor overige vogels zijn niet aan de orde.

3.5 **Amfibieën**

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) komen geen van de in Nederland beschermde soorten amfibieën voor in (de omgeving van) het plangebied. Beschermde soorten amfibieën stellen vaak specifieke eisen aan het leefgebied. Zo hebben ze een voorkeur voor gebieden met een (door de mens veroorzaakt) pionierskarakter (rugstreeppad), vochtige heideterreinen of komen ze voor in ondiepe (tijdelijke) wateren.

In het plangebied is geen sprake van wateren die geschikt zijn voor voortplanting van beschermde amfibieën. Zo is de in het park aanwezige vijver grotendeels beschoeid en wordt deze verstoord door speeltoestellen die aan het water gebonden zijn. Wel is in het plangebied geschikt habitat aanwezig voor algemene amfibieën zoals bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. Tijdens de verschillende uitgevoerde avondrondes zijn ook meerkikkers aangetroffen in het plangebied. Voor dergelijke soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Op basis van terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) worden geen soorten verwacht die strikt beschermd zijn, waardoor het nemen van vervolgstappen voor amfibieën niet noodzakelijk is.

3.6 **Reptielen**

In de omgeving van het plangebied komen zandhagedis, levendbarende hagedis en ringslang voor (NDFF, 2021). Dichtstbijzijnde waarnemingen betreffen ringslang en levendbarende hagedis op circa 160 meter ten noordoosten van het plangebied. Waarnemingen van zandhagedis liggen op 1 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied.

Beide soorten hagedissen zijn in hun voorkomen in de omgeving beperkt tot heidevelden en heischrale biotopen, waaronder ook zonnige en schrale bosranden. In het plangebied is echter geen sprake van geschikte zonnige en heischrale habitats voor deze soorten. Daarom wordt aanwezigheid van de soorten binnen het plangebied uitgesloten.

3.6.1 **Ringslang**

De ringslang komt voor in waterrijke habitats, veelal op zandgronden en overgangen van zandgrond naar veen- of kleigebied. De soort jaagt onder andere in structuurrijke oeverbegroeiingen van meren, plassen en watergangen. Eieren worden in de zomer afgezet in door zon beschenen composthopen, bladhopen en mestvaalten: plaatsen waarin broei plaatsvindt. Overwintering vindt plaats op droge plaatsen in hopen, compost- en bladhopen, houtstapels, onder boomstammen en in dicht struweel (RAVON, 2021).

Voor ringslang ontbreekt het binnen het plangebied aan geschikt voortplantingsbiotoop; zonnige locaties met zogenaamde broeihopen. Voortplanting van ringslang is daarom uitgesloten binnen het plangebied.

Wel kunnen incidenteel zwerende en foeragerende exemplaren in het plangebied terecht komen. Bovendien liggen verspreid over het plangebied meerdere locaties die gebruikt kunnen worden als overwinterings- of verblijflocatie. Deze liggen aan de rand van het huidige parkeerterrein en binnen het toekomstige parkeerterrein. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om hopen takken, strooisel en oude hopen van kleine zoogdieren.

Door de mogelijke aanwezigheid van ringslangen kunnen bij werkzaamheden verblijfplaatsen en/of exemplaren van de ringslang worden geschaad, waardoor overtreding van verbodsartikelen aan de orde kan zijn. Daarom is bij uitvoering van de plannen een ontheffing noodzakelijk. Schade kan voor een deel worden voorkomen door mitigerende maatregelen (onder andere werken buiten de kwetsbare overwinteringsperiode).

Voorwaarden om een ontheffing te kunnen verkrijgen zijn onder andere het verstrekken van alternatieve verblijfplaatsen, bijvoorbeeld in de vorm van takkenhopen en broeihopen. Er moet ook sprake zijn van een in de Wet Natuurbescherming genoemd belang, waarvoor in dit geval 'Ruimtelijke ontwikkelingen' een goed te onderbouwen belang is. Gezien bovenstaande is er naar verwachting uitzicht op ontheffing waardoor de aanwezigheid van ringslang de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan niet in de weg staat.

3.7 Overige soorten

Op basis van het ontbreken van oppervlaktewater, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021), worden in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (vissen en ongewervelden).

4. Natura 2000

4.1 Selectie van gebieden

Speelpark Oud Valkeveen is deels begrensd als Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (zie figuur 4.1). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied (VR). Het plangebied ligt in het deelgebied Gooimeer Zuidoever, deelgebied Eemmeer ligt op circa 8 kilometer.

Overige Natura 2000-gebieden, zoals het Natura 2000-gebied Naardermeer, liggen op minimaal 3,5 kilometer van het plangebied (figuur 4.2). Door de afstand en tussenliggende bebouwing en landschapskenmerken zijn negatieve gevolgen voor deze Natura 2000-gebieden niet aan de orde, met uitzondering van mogelijke effecten door stikstofdepositie. Natura 2000-gebied Naardermeer is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied waarin stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten liggen.

Figuur 4.1 Ligging van plangebied (rode omranding), Speelpark Oud Valkeveen (gele arcering), nieuwe speeltoestellen (verschillende blokken en cirkels), horecagelegenheid 't Vossenhol (rood gearceerd blok in speelpark) en de nieuwe parkeerplaats (oranje vlak oostkant) ten opzichte van Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (blauwe arcering). Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 4.2 Overzicht van de ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving. Groene, gele en blauwe vlakken ten (zuid)westen: Natura 2000-gebieden Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen. Groene en blauwe vlakken ten noordwesten: Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Blauw vlak in het oosten: Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (deelgebied Eemmeer). Bron achtergrond: PDOK.

4.2 Selectie van effecten

Op basis van de voorgenomen ontwikkelingen, de ligging van het plangebied en de effectenindicator (Broekmeyer, 2010; Ministerie van LNV, 2021) kunnen oppervlakteverlies, verstoring en een toename van stikstofdepositie optreden. Overige negatieve effecten zijn bij voorbaat uitgesloten. Hydrologische effecten zijn bijvoorbeeld niet aan de orde omdat er niet in water gewerkt wordt en er geen veranderingen optreden in de grondwaterstand. Versnippering is niet aan de orde omdat geen migratieroutes worden doorsneden. Betreding (mechanische effecten) wordt bij oppervlakteverlies behandeld.

Onderstaand is voor de mogelijke effecten (oppervlakteverlies, verstoring en stikstofdepositie) benoemd hoe deze effecten kunnen leiden tot significant negatieve gevolgen voor instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden en hoe deze effecten zich verhouden tot de voorgenomen ontwikkelingen in of nabij Speelpark Oud Valkeveen.

4.2.1 Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies kan optreden wanneer ontwikkelingen plaatsvinden binnen een Natura 2000-gebied en uit zich in een netto afname van leefgebied van soorten en/of habitattypen (Broekmeyer, 2008).

De tijdelijke parkeerplaats aan de westkant van het park ligt geheel binnen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Deze is eerder getoetst (de Gelder, 2018A;B) en is reeds in gebruik. Deze is, zoals eerder benoemd, buiten beschouwing gelaten.

De beoogde locatie voor de achtbaan Zierer Force (paarse vlak in noordwestelijke hoek Speelpark Oud Valkeveen in figuur 4.1) ligt deels binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. De achtbaan wordt beoogd binnen de bestaande afrastering van het park

(geverifieerd tijdens veldbezoeken en door Speelpark Oud Valkeveen). Deze bestaande afrastering en het gebruik van het speelpark is planologisch vastgesteld in vigerende en eerder vastgestelde bestemmingsplannen. Er is daarmee sprake van feitelijk aanwezig, planologisch legaal gebruik van het speelpark sinds de referentiesituatie. Daarnaast vallen erven onder bestaand gebruik en zijn in het aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied tekstueel geëxclaveerd (PDN, 2009). Oppervlakteverlies ten gevolge van de Zierer Force is niet aan de orde.

4.2.2 **Verstoring**

Verstoring door geluid, licht, en beweging wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van mens en machine (Broekmeyer, 2010; Ministerie LNV, 2021).

De plaatsing en vervanging van de verschillende speeltoestellen en werkzaamheden ten behoeve van de onverharde parkeerplaats leiden mogelijk tot tijdelijke verstoringseffecten. Onbekend is wanneer de werkzaamheden gaan plaatsvinden, daarom wordt uitgegaan van een jaarronde planning.

Het gebruik van de nieuwe speeltoestellen, de avond- en winteropenstelling van Speelpark Oud Valkeveen (inclusief de nieuwe speeltoestellen), de zelfstandige, jaarronde openstelling van horecagelegenheden 't Vossenhol en het gebruik van het nieuwe parkeerterrein leidt tijdens de gebruiksfase mogelijk tot verstoringseffecten. Voor de aanlegfase en de gebruiksfase worden verstoringseffecten nader beoordeeld.

4.2.3 **Stikstofdepositie**

Stikstof (N) heeft een vermestend en een verzurend effect waarvoor diverse planten en vegetaties gevoelig zijn. De werkzaamheden en de toename van verkeersbewegingen tijdens de gebruiksfase kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. De effecten door een toename van stikstofdepositie worden nader beoordeeld in Klein & Sietses (*lopend onderzoek*).

4.2.4 **Samenvattend**

In tabel 4.1 is samengevat welke effecten nader beoordeeld worden in voorliggende voortoets. Verstoring en de selectie van kwalificerende soorten voor de effectbeoordeling van verstoring worden in paragraaf 4.4 en 4.5 behandeld. De effecten door stikstofdepositie wordt in paragraaf 4.6 behandeld.

Tabel 4.1 Mogelijke effecten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen op Natura 2000-gebieden

Mogelijke effecten	Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	Overige Natura 2000-gebieden
Verstoring (licht, geluid, optische verstoring)	•	
Stikstofdepositie		•

4.3 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever

Voor het Vogelrichtlijngebied Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever zijn één broedvogelsoort en elf niet-broedvogelsoorten aangewezen (tabel 4.2). Voor alle soorten geldt een

behoudsdoelstelling voor de omvang en kwaliteit van het leefgebied. Zie bijlage 6 voor een volledig overzicht van de instandhoudingsdoelen.

Tabel 4.2 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (PDN, 2009).

<i>Broedvogelsoort</i>	<i>Niet-broedvogelsoorten</i>		
Visdief	Fuut	Smient	Kuifeend
	Aalscholver	Krakeend	Nonnetje
	Kleine zwaan	Slobeend	Meerkoet
	Grauwe gans	Tafeleend	

4.4 Selectie kwalificerende natuurwaarden bij verstoring

De onderstaande selectie van kwalificerende natuurwaarden is enkel van toepassing op de effectbeoordeling van verstoring (paragraaf 4.5).

4.4.1 Beschrijving effectgebied

Verstoringseffecten reiken tot maximaal 600 meter van het plangebied (op basis van Arcadis, 2014). Hiertoe is de maximale verstoringsgrens voor optische verstoring door landrecreatie zonder uitloop aangehouden. Er is bij de vaststelling van het effectgebied geen rekening gehouden met dempende structuren zoals tussenliggende bosschages. Ook is de bestaande tijdelijke parkeerplaats aan de westkant van het plangebied niet meegenomen. Deze komt te vervallen wanneer de parkeerplaats aan de oostkant van het speelpark in gebruik wordt genomen.

Het effectgebied (zie figuur 4.3) wordt gevormd door bosschages, graslanden, bebouwing en wegen, de zuidelijke oevers van het Gooimeer en het Gooimeer. In het beheerplan worden binnen het effectgebied de ruimtelijke eenheden⁶ 'Ondiep water', 'Oeverzone', 'Moeras' en 'Nat grasland' onderscheiden (Rijkswaterstaat, 2017). De overige ruimtelijke eenheden komen niet binnen het effectgebied voor (zie ook de kaart met de ligging van de ruimtelijke eenheden op pagina 14 van het beheerplan: Rijkswaterstaat, 2017). In bijlage 7 is een overzicht van de ruimtelijke eenheden en bijbehorende kwalificerende soorten opgenomen.

⁶ Ruimtelijke eenheden, vergelijkbaar met biotopen, bieden draagkracht voor het behalen van instandhoudingsdoelen van specifieke kwalificerende soorten. In het beheerplan is per ruimtelijke eenheid vastgesteld of het aanwezige biotoop al dan niet bijdraagt aan de draagkracht voor kwalificerende soorten (Rijkswaterstaat, 2017).

Figuur 4.3 Het maximale effectgebied (groene omranding) van de ontwikkelingen in het speelpark (gele arcering en verschillende objecten) en de parkeerplaats aan de oostkant (oranje arcering). De tijdelijke parkeerplaats aan de westkant van het plangebied is buiten beschouwing gelaten bij het vaststellen van het effectgebied. Het blauwe vlak geeft Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever weer. Bron achtergrond: PDOK.

4.4.2 Broedvogelsoort visdief

Visdief broedt op eilandjes of op andere voor grondpredatoren slecht bereikbare locaties met een kale tot grazige bodem, evenwel in waterrijke graslanden (Ministerie LNV, 2008). Dit sluit aan bij de ruimtelijke eenheid 'Kale of schaars begroeide gronden' (Rijkswaterstaat, 2017), wat niet in het effectgebied aanwezig is. De meest nabijgelegen bekende broedterritoria liggen op de eilandjes in het Eemmeer op circa 7 kilometer van het plangebied (NDFF, 2021; Rijkswaterstaat, 2017).

Voor broedvogelsoorten is eveneens geschikt foerageergebied van belang. Visdief foerageert in open wateren. Visdief is derhalve ook aangewezen als kwalificerende soort van 'Open water' (Rijkswaterstaat, 2017). Binnen het effectgebied komt geen 'Open water' voor. Het effectgebied draagt daarom niet bij aan de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor visdief. De soort wordt buiten beschouwing gelaten.

4.4.3 Niet-broedvogelsoorten

Het Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever is voor de aangewezen niet-broedvogelsoorten van belang als overwinteringsgebied. Dit betekent dat het gebied in de periode september-april wordt gebruikt als rustgebied of foerageergebied. Kwalificerende niet-broedvogelsoorten maken gebruik van de ruimtelijke eenheden 'Open water', 'Ondiep water', 'Oeverzone', 'Moeras' en 'Nat grasland' (Rijkswaterstaat, 2017).

De kwalificerende niet-broedvogelsoorten fuut, kleine zwaan, krakeend, kuifeend, meerkoet, smient, tafeleend, grauwe gans en slobbeend zijn in het beheerplan aangewezen voor de ruimtelijke eenheden ('Ondiep water', 'Oeverzone', 'Moeras' en 'Nat grasland') die voorkomen in het

effectgebied. Van deze soorten zijn eveneens waarnemingen bekend binnen het effectgebied (NDFF, 2021). De soorten worden meegenomen in de effectbeoordeling.

Binnen het effectgebied komt geen 'Open water' voor. De soorten waarvoor het open water enkel draagkracht biedt (aalscholver, nonnetje) zijn daarom buiten beschouwing gelaten.

4.5 Effectbeoordeling verstoring

4.5.1 Achtergrond

Ter ondersteuning van de effectbeoordeling is in deze paragraaf uiteengezet gedurende welke periode de soorten van het Natura 2000-gebied gebruik maken of de instandhoudingsdoelen behaald worden.

In tabel 4.3 is weergegeven wanneer de niet-broedvogelsoorten in het Natura 2000-gebied aanwezig zijn. Voor de niet-broedvogelsoorten zijn de piekmaanden aangegeven (minimale benutting benodigde draagkracht ten behoeve van instandhoudingsdoel voor de soort in het Natura 2000-gebied). Ook zijn de maanden weergegeven waarin de soorten aanwezig zijn maar de maximale draagkracht niet volledig benut wordt omdat de maximale aantallen nog niet behaald worden. In deze maanden zijn er uitwijkmogelijkheden aanwezig. Verder is aangegeven of voor de soorten het instandhoudingsdoel behaald wordt (op basis van seizoensgemiddelden over de laatste vijf telseizoenen).

Tabel 4.3 Voor de niet-broedvogelsoorten zijn de piekmaanden (oranje) en maanden met uitwijkmogelijkheden (geel) aangegeven van kwalificerende niet-broedvogels. Ook is aangegeven of het Natura 2000-gebied is aangewezen als slaap/rustgebied (s) en/of foerageergebied (f). Voor soorten waarvan de naam vetgedrukt is weergegeven wordt het instandhoudingsdoel niet behaald. De gegevens over soortaantwoordigheid en seizoensgemiddelden zijn op basis van de laatste vijf telseizoenen (14/15 tot en met 18/19) (Netwerk Ecologische Monitoring, 2021).

Soort	j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	Draagkracht (IHD)	Seizoensgemiddelde
Fuut (f)													160	226,2
Kleine zwaan (f)													2	2,2
Grauwe gans (f+s)													300	831,8(f) / 1.666,7 (s)
Kuifeend (f)													2700	2.233,6
Tafeleend (f)													790	120,8
Krakeend (f)													90	352,6
Slobeend (f)													5	7,8
Meerkoet (f)													1700	2.355
Smient													4900	2.801,4

4.5.2 Werkzaamheden

Speeltoestellen

De vervangingswerkzaamheden en de aanleg van de elf speeltoestellen vinden plaats op of aanliggend aan het park. Door de tijdelijke en beperkte vervangings-/aanlegwerkzaamheden, tussenliggende bebouwing, bosschages en opgaande rietvegetaties zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de niet-broedvogelsoorten uitgesloten.

Parkeerplaats

In Hoksberg et al. (2019) is geconcludeerd dat de werkzaamheden voor de parkeerplaats vanwege de dempende werking van tussenliggende bosschages en het park niet leiden tot verstoringseffecten. Er is bovendien sprake van zeer tijdelijke werkzaamheden. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de niet-broedvogelsoorten zijn uitgesloten.

4.5.3 Gebruik nieuwe speeltoestellen (exclusief Zierer Force)

Gezien de aard en de beoogde locaties van de nieuwe speeltoestellen, de dempende werking van de (hoge) bosschages rondom en op het park, het uitdovende karakter van de geluidsgolven en de bestaande tussenliggende verstoringbronnen in de vorm van de bestaande speeltoestellen zijn significante verstoringseffecten ten gevolge van het gebruik van de nieuwe speeltoestellen uitgesloten. Deze dempende werking blijft behouden als de bomen aan de noordzijde van de Sidecars behouden blijven. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de niet-broedvogelsoorten zijn uitgesloten.

4.5.4 Gebruik speeltoestel Zierer Force

De achtbaan Zierer Force wordt aan de noordwestkant van het perceel beoogd. Er ligt tussen de Zierer Force en het Gooimeer circa 50 meter aan bosschages en 100 meter aan opgaande rietvegetatie. Conform artikel 3.3.1 van de planregels wordt het speeltoestel niet in de winter gebruikt. Daarom is aangenomen dat de Zierer Force alleen van april – oktober in gebruik is. Onderstaande effectbeoordeling geldt alleen voor deze periode.

Gedurende de zomeropenstelling is kleine zwaan niet in het Natura 2000-gebied aanwezig (tabel 4.3), de soort wordt daarom buiten beschouwing gelaten.

Voor fuut, grauwe gans, krakeend en meerkoet worden de instandhoudingsdoelen ruim behaald. Door de dempende werking van tussenliggende oevervegetatie en bosschages, bestaande verstoringbronnen in de vorm van recreatie op het strandje van Oud Valkeveen, de beperkte overlap met de aanwezigheid van de soorten, en de ruim behaalde instandhoudingsdoelen zijn significant negatieve gevolgen door verstoring voor de instandhoudingsdoelen van fuut, grauwe gans, krakeend en meerkoet uitgesloten.

Voor kuifeend, tafeleend en smient worden de instandhoudingsdoelen niet behaald. Voor slobbeend wordt het instandhoudingsdoel behaald, maar de vraag is of dit bij aanvullende verstoringbronnen zo blijft. De soort maakt gebruik van de ondiepe wateren aan de zuidelijke oevers van zowel het Gooimeer als Eemmeer. Zekerheidshalve is deze meegenomen in onderstaande analyse.

Nadere analyse slobbeend, kuifeend en tafeleend

De Zierer Force wordt gebruikt gedurende piekmaanden van kuifeend, tafeleend en slobbeend. In het beheerplan is aangegeven dat het vroegere knelpunt (voedselbeschikbaarheid) voor slobbeend lijkt te zijn opgelost waardoor de instandhoudingsdoelen recentelijk gehaald zijn. Er zijn geen andere knelpunten voor slobbeend bekend (Rijkswaterstaat, 2017). Het knelpunt voor kuifeend en tafeleend wordt gevormd doordat de soorten naar omliggende wateren met meer voedselaanbod zijn getrokken (Rijkswaterstaat, 2017). Hierdoor worden de gestelde doelen niet behandeld. Verstoring is niet van invloed op de genoemde (vroegere) knelpunten voor slobbeend, kuifeend, tafeleend. Voor deze soorten dient het voedselaanbod verhoogd te worden om doelbereik mogelijk te maken. Om voorgenoemde reden is verstoring daarom niet van invloed op het behalen van de instandhoudingsdoelen in de toekomst.

Indien in de toekomst de instandhoudingsdoelen wel behaald worden, dan wordt aangesloten bij de eerder genoemde dempende werking van tussenliggende oevervegetatie en bosschages en de afstand tot het leefgebied van de soorten, waardoor verstoring in dergelijke toekomstige situatie niet leidt tot significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soorten. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van deze soorten zijn uitgesloten.

Nadere analyse smient

Smient is tijdens de periode april-oktober niet of niet voltallig aanwezig, waardoor er uitwijkmogelijkheden zijn. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van smient zijn uitgesloten.

4.5.5 Avondopenstelling

De avondopenstelling geldt van april tot en met oktober van 9.00 tot 21.00, met een uitloop naar 21.30.

Voor kleine zwaan, fuut, grauwe gans, krakeend, meerkoet wordt grotendeels aangesloten bij de effectanalyse in paragraaf 4.5.4. In aanvulling hierop geldt voor verstoring vanaf het strandje het volgende. Door de beperkte overlap met de aanwezigheid van de soorten, de bestaande verstoorde situatie gedurende de dag en de ruime mate waarin de soorten het instandhoudingsdoel behalen, zijn significant negatieve effecten door verstoring op de instandhoudingsdoelen van de voornoemde soorten niet aan de orde. (Significant) negatieve gevolgen voor de soorten zijn uitgesloten.

Nadere analyse slobbeend, kuifeend, tafeleend en smient

De avondopenstelling overlapt met de piekmaanden van slobbeend, kuifeend, tafeleend en smient. Voor deze soorten wordt aangesloten bij de effectbeoordeling in paragraaf 4.5.4. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van deze soorten zijn uitgesloten.

4.5.6 Openstelling winterperiode

In de wintermaanden (november tot en met maart) wordt een openstelling van 9.00 tot 18.00 beoogd. In de wintermaanden ligt de nadruk op indooractiviteiten, zodoende is bijvoorbeeld de Zierer Force conform de planregels niet in gebruik in deze periode. Verder is het strandje conform artikel 4.3.1 in de planregels niet tijdens de winteropenstelling toegankelijk.

Voor de niet-broedvogelsoorten fuut, grauwe gans, krakeend en meerkoet worden de instandhoudingsdoelen behaald. Door de beperkte overlap van het effectgebied met geschikt biotoop in het Natura 2000-gebied, de dempende werking van tussenliggende structuren zoals bosschages of rietvegetaties, uitwijkmogelijkheden buiten de piekmaanden en de nadruk op indooractiviteiten zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van voornoemde soorten uitgesloten.

Voor de niet-broedvogelsoorten kuifeend, tafeleend en smient worden de instandhoudingsdoelen niet behaald (zie tabel 4.3). Verder wordt voor slobbeend en kleine zwaan het instandhoudingsdoel behaald, de vraag is echter of dit bij aanvullende verstoringbronnen ten gevolge van de winteropenstelling zo blijft. Zekerheidshalve zijn deze meegenomen in onderstaande analyse.

Nadere analyse slobbeend, kleine zwaan, kuifeend, tafeleend en smient

Zoals in paragraaf 4.5.4 benoemd zijn er geen knelpunten meer voor slobbeend. Dit geldt eveneens voor kleine zwaan, waar in het verleden de aantallen beïnvloed werden door beperkt broedsucces in de Russische en Siberische broedgebieden (Rijkswaterstaat, 2017). Het knelpunt voor tafeleend en kuifeend ligt, zoals eerder benoemd, bij beter voedselaanbod elders. Voor smient is het niet behalen van de instandhoudingsdoelen toe te schrijven aan externe factoren, zoals een afname van aantallen smient in Nederland en een verminderde kwaliteit van nat grasland (Rijkswaterstaat, 2017). Verstoring is niet van invloed op (vroegere) knelpunten die leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen van de soorten. Significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van slobbeend, kleine zwaan, kuifeend, tafeleend en smient zijn uitgesloten.

4.5.7 Zelfstandige en jaarronde exploitatie 't Vossenhol

Horecagelegenheid 't Vossenhol beoogt een zelfstandig en jaarronde exploitatie met een openstelling tot 23.30. Horecagelegenheid 't Vossenhol ligt aan de zuidkant en naast de ingang van het Speelpark (zie figuur 4.1, rode arcering zuidkant speelpark). Er is via 't Vossenhol geen toegang tot het Speelpark. De eventuele versterkte verkeersaantrekkende werking verloopt via de verharde Valkeveenselaan richting het zuiden.

Door tussenliggende verstoringbronnen in de vorm van het Speel terrein (overdag), en de dempende werking van bebouwing en omliggende bosschages (overdag en avond) zijn negatieve effecten door verstoring ten gevolge van de zelfstandige en jaarronde openstelling en/of versterkte verkeersaantrekkende werking niet aan de orde. Negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de niet-broedvogelsoorten zijn uitgesloten.

4.5.8 Overloopparkeerplaats

De nieuwe parkeerplaats ten oosten van park wordt – indien gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen in het bestemmingsplan – maximaal 70 dagen per jaar opengesteld. Dit is een toename van 50 openingsdagen in vergelijking met de huidige overloopparkeerplaats. De parkeerplaats wordt enkel tijdens de zomeropening (april t/m oktober) opengesteld gedurende de openingstijden van het park (9.00 – 21.00). Er wordt verwacht dat de bezoekers uiterlijk 21.30 weg zijn (Speelpark Oud Valkeveen, 2021). Op de openingsdagen wordt verlichting van 0,1 lux op maximaal 1 meter hoogte gehanteerd.

De nieuwe parkeerplaats vervangt de huidige overloopparkeerplaats (en huidige 'illegale' parkeerplaatsen in de berm en bij de begraafplaats). De parkeerplaats dient enkel ter ondersteuning van de parkeercapaciteit van het speelpark. Het wordt bovendien afgesloten met een hek. Er wordt daarom ook geen toename van recreatie in de aanliggende bossen verwacht.

Aan de noord- en oostkant van de parkeerplaats wordt een grondwal van 1 meter hoog gerealiseerd. Hierop wordt vegetatie geplant. Door de dempende werking van deze grondwal, tussenliggende bosschages, en het beperkte gebruik van de parkeerplaats zijn significant negatieve gevolgen door uitstralende effecten door verstoring voor de instandhoudingsdoelen van niet-broedvogels uitgesloten.

4.6 Effectbeoordeling stikstofdepositie

Zoals in paragraaf 2.2.3 benoemd wordt de effectbeoordeling van stikstofdepositie nader uitgewerkt in een separate rapportage (Klein & Sietses, *lopend onderzoek*).

4.7 Conclusies

In voorliggende voortoets zijn de mogelijke effecten van verschillende beoogde ontwikkelingen op en nabij het Speelpark Oud Valkeveen beoordeeld. Het park is deels begrensd als Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever.

Uit de voorselectie van effecten blijkt dat mogelijk negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden optreden door verstoringseffecten op Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever en door stikstofdepositie. Deze effecten zijn nader beoordeeld. Overige negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

4.7.1 **Verstoring**

Uit de effectbeoordelingen volgt dat (significant) negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van broedvogelsoort en niet-broedvogelsoorten zijn uitgesloten.

4.7.2 **Stikstofdepositie**

Zoals in paragraaf 2.2.3 benoemd wordt het onderdeel stikstofdepositie nader uitgewerkt in een separate rapportage (Klein & Sietses, *lopend onderzoek*).

4.7.3 **Advies en vervolgstappen**

Het plan is uitvoerbaar in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000 (*exclusief stikstofdepositie*). Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5. Houtopstanden

5.1 Algemeen

Vanwege de ligging van het speelpark in een bosrijke omgeving zijn binnen het plangebied veel houtopstanden aanwezig. Deze zijn onder te verdelen in grofweg twee categorieën: de houtopstanden binnen de begrenzing van het speelpark, inclusief de huidige parkeerplaats, en de houtopstanden in het bosperceel ten oosten van het park. Op de plaats van de beoogde speeltoestellen zijn bomen aanwezig die mogelijk gekapt gaan worden om de toestellen te kunnen realiseren. Ten behoeve van de aanleg van het nieuwe parkeerterrein ten oosten van het park wordt 1,1165 hectare bos geveld.

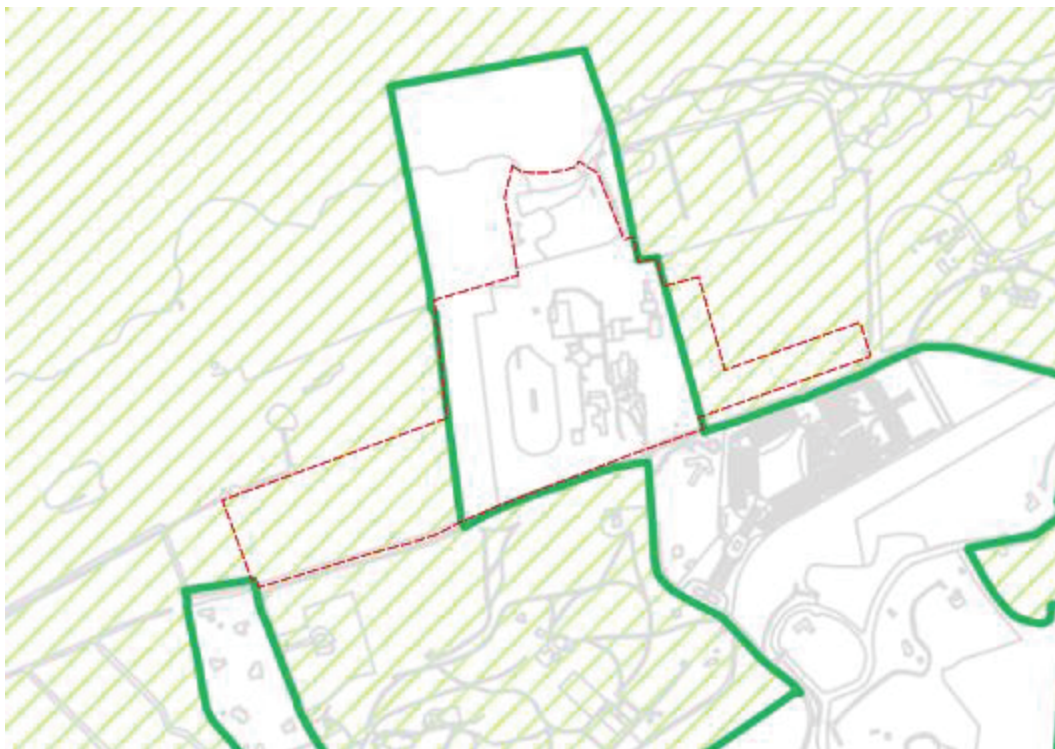
In dit hoofdstuk is beoordeeld of het plan conflicteert met beschermde houtopstanden, zoals bedoeld in de Wnb. Daarbij is eerst gekeken of sprake is van beschermde houtopstanden in de zin van de Wnb. Vervolgens is per houtopstand bepaald of er uitzonderings- of vrijstellingsregels gelden. Daarbij is bovengenoemde onderverdeling aangehouden.

5.2 Houtopstanden binnen begrenzing speelpark

De aanwezige bomen op het terrein van het speelpark vallen binnen de vastgestelde bebouwde kom Wet natuurbescherming (gemeente Gooise Meren, 2020; zie figuur 5.1). De Wnb-bescherming voor houtopstanden geldt alleen voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Wnb.

De kap van de aanwezige houtopstand op het terrein van het speelpark conflicteert niet met de Wnb onderdeel houtopstanden. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig in het kader van de Wnb. Let op, naast bescherming van houtopstanden onder de Wnb hanteren gemeenten ook beschermingsregels, vaak via de gemeentelijke kapverordening of de APV. Mogelijk is dus op grond van gemeentelijke regels een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen noodzakelijk.

Onderzocht dient te worden of een dergelijke omgevingsvergunning voor de diverse te kappen bomen verkregen kan worden. Een dergelijk onderzoek valt, zoals reeds eerder aangegeven, niet onder de scope van de Wnb en maakt derhalve geen onderdeel uit van voorliggend onderzoek.

Figuur 5.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van bebouwde kom Wnb. Buiten de bebouwde kom is groen gearceerd, binnen de bebouwde kom is het witte vlak binnen de groene lijnen. Hieruit volgt dat het speelpark inclusief huidige parkeerplaats binnen de bebouwde kom ligt. Bron achtergrond: Gemeente Gooise Meren 2020.

5.3 Houtopstanden in het bosperceel ten oosten van het park

De aanwezige bomen in het bosperceel ten oosten van het park vallen buiten de vastgestelde bebouwde kom Wet natuurbescherming (gemeente Gooise Meren, 2020; zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Ligging van de beoogde parkeerplaats (rood omlijnd) in het bosperceel ten oosten van het park. Buiten de bebouwde kom is groen gearceerd, binnen de bebouwde kom is het witte vlak binnen de groene lijnen. Hieruit volgt dat de nieuwe parkeerplaats buiten de bebouwde kom ligt. Bron achtergrond: Gemeente Gooise Meren 2020.

Houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming genieten in bepaalde gevallen bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, tenzij uitzonderings- of vrijstellingsregels gelden.

De houtopstand ten oosten van het park betreft een bosperceel met een mix aan boomsoorten, waarbij de iep alom aanwezig is. Deze houtopstand heeft een oppervlakte van minimaal honderd are en is daarmee groter dan tien are. De te kappen bomen in het bosperceel zijn daarmee aan te merken als een houtopstand in de zin van de Wnb.

Het voornemen betreft het realiseren van parkeerterrein door middel van een wijzigingsbevoegdheid zoals opgenomen in het bestemmingsplan. Omdat voor de realisatie van de toekomstige situatie een (deel van de) beschermde houtopstand wordt geveld, geldt bij uitvoering een meldplicht bij Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland en een herplantplicht. De instructies (zoals die golden ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan) zijn te vinden in artikel 3 tot en met 5 van de Verordening houtopstanden Noord-Holland (Pb. 2016, 6106; zie kader 5.1).⁷

Kader 5.1 Verordening houtopstanden van de provincie Noord-Holland

Om ontheffing te kunnen verlenen betreft de provincie volgens artikel 5 lid 1 van de Verordening houtopstanden het volgende:

- a. de geveldde houtopstand een landschapselement of een andere houtopstand betreft met een belangrijke ecologische of landschappelijke functie;
- b. hierdoor de oppervlakte van een boskern afneemt;

⁷ De huidige, van kracht zijnde instructies (bij het opmaken van onderhavige rapportage) zijn terug te vinden in paragraaf 4.1.3 van de Omgevingsverordening NH2020 van de provincie Noord-Holland.

- c. de betreffende houtopstand deel uit maakt van een instandhoudingsdoel als bedoeld in artikel 2.1, vierde lid, van de wet;
- d. de betreffende houtopstand deel uitmaakt van een oude bosgroeiplaats zoals aangegeven op kaart 1 en de digitale verbeelding ervan.

De provincie kan blijkens artikel 5 lid 2 van de Verordening houtopstanden verder uitsluitend ontheffing verlenen indien:

- a. de andere grond onbeplant is en ten aanzien waarvan geen verplichting tot herbeplanting geldt als bedoeld in artikel 4.3 van de Wnb;
- b. op de andere grond geen verplichting voor natuurcompensatie geldt die is ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving of het gevolg is van een andere velling;
- c. geen beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden worden geschaad door de herbeplanting op deze andere grond.
- d. de herbeplanting op andere grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze wordt uitgevoerd als bedoeld in artikel 4 van de Verordening houtopstanden.

Om op bosbouwkundig verantwoorde wijze het herbeplanten bedoeld in artikel 4.3 van de wet uit te voeren, geldt volgens artikel 4 van de Verordening houtopstanden dat:

- a. de oppervlakte van de herbeplanting ten minste even groot is als de gevelde oppervlakte;
- b. de aan te brengen herbeplanting kwalitatief en kwantitatief in een redelijke verhouding staan tot het gevelde of tenietgegangene;
- c. de nieuwe houtopstand kan, gelet op lokale ecologische omstandigheden, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
- d. geen gebruik wordt gemaakt van sierheesters, tuinsoorten, invasieve exotische soorten en andere soorten die naar oordeel van Gedeputeerde Staten een gevaar vormen voor de natuurlijke biodiversiteit ter plaatse;
- e. natuurlijke verjonging van de houtopstand bij inheemse soorten waar dat mogelijk is de voorkeur geniet;
- f. bij de uitvoering van maatregelen tot herbeplanting de volgende technische eisen gelden:
 - 1° inachtneming van de aanwezigheid van nesten, holen en andere verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren;
 - 2° zeer terughoudend gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen;
 - 3° het zo veel mogelijk intact houden van de bodemopbouw, waaronder mede begrepen het niet diepploegen of het rooien van wortels.

Een melding voor het vellen van een (deel van een) beschermde houtopstand moet één maand doch niet langer dan één jaar vóór het vellen worden gedaan bij de provincie.

Binnen drie jaar nadat een houtopstand is gevelde, dient op de plaats van velling te worden herplant. In dit geval kan herplant niet op dezelfde locatie worden gerealiseerd. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient een ontheffing hiervoor te worden aangevraagd voor herplant op een *andere* locatie.

5.3.1 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

In het kader van de uitvoerbaarheid van onderhavig bestemmingsplan ten aanzien van beschermde houtopstanden is het aannemelijk dat zicht op ontheffing voor compensatie op een andere locatie gemotiveerd dient te worden (zie ook par. 2.1.1).

Binnen de gemeentegrenzen heeft Speelpark Oud Valkeveen diverse gronden in eigendom en beschikbaar voor compensatie. Op deze gronden is een-op-een-compensatie van 1,1165 hectare aan houtopstanden mogelijk. Ook is Speelpark Oud Valkeveen bereid om elders bos te compenseren. Er is daarmee zicht op ontheffing voor compensatie op een andere locatie dan de kaplocatie.

Daarnaast heeft de gemeente recentelijk (d.d. 16 december 2021) aangegeven geen beletsel te zien in het aanpassen van de bebouwdekomgrens vanaf het moment dat - ten behoeve van de nieuwe

parkeerplaats - de begrenzing van het NNN door de provincie Noord-Holland is herzien (zie hoofdstuk 6). De te kappen houtopstanden op de beoogde nieuwe parkeerplaats worden vanaf dan *binnen* de bebouwdekomgrens van de Wnb begreind. In dat geval is de houtopstand niet meer beschermd onder de Wnb, zodat de Wnb niet meer in de weg staat aan het kappen van de betreffende houtopstand. Mogelijk is wel op grond van gemeentelijke regels een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen noodzakelijk.

Het wettelijk kader van beschermde houtopstanden staat op het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het plan niet in de weg. Het bestemmingsplan is uitvoerbaar.

5.4 Conclusie

De aanwezige bomen op het terrein van het speelpark vallen binnen de vastgestelde bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig in het kader van de Wnb.

De aanwezige bomen in het bosperceel ten oosten van het park vallen buiten de vastgestelde bebouwde kom Wnb. Er is sprake van een houtopstand in de zin van de Wnb. Omdat voor de realisatie van de toekomstige situatie een beschermde houtopstand wordt geveld, geldt bij uitvoering een meldplicht en herplantplicht op dezelfde locatie als de kap.

In dit geval kan herplant niet op dezelfde locatie worden gerealiseerd. Bij de uitvoering van de wijzigingsbevoegdheid dient ontheffing te worden aangevraagd voor herplant op een andere locatie.

Omdat er zicht is op ontheffing voor herplant op een andere locatie, dan wel dat er zicht is op het aanpassen van de bebouwdekomgrens zodat de bomen binnen de bebouwde kom uit de Wnb vallen, staat het wettelijk kader van houtopstanden het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het plan niet in de weg. Het bestemmingsplan is - voor wat betreft de bescherming van houtopstanden uit de Wnb - uitvoerbaar.

6. Natuurnetwerk Nederland

6.1 Algemeen

Het speelpark Oud Valkeveen ligt naast het Natuurnetwerk Nederland (figuur 6.1). Het plangebied zelf ligt gedeeltelijk in NNN voor wat betreft de volgende deelgebieden: de huidige overloopparkeerplaats ten westen van het park, het noordelijk gedeelte van het park richting het strandje en de parkeerplaats in het bos ten oosten van het park. Voor de parkeerplaats in het bos heeft in 2020 reeds een quickscan in het kader van het Natuurnetwerk Nederland plaatsgevonden (Hoksberg *et al.*, 2019). Hieruit blijkt dat de parkeerplaats binnen het Natuurnetwerk Nederland ligt en onderdeel uitmaakt van het deelgebied A17: 'Gooi Noord' (zie figuur 6.2 en kader 6.1). Uit het onderzoek volgt dat sprake is van beperking van het ruimtebeslag/oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland.

Omdat de beoogde wijzigingsbevoegdheid voor de aanleg van het parkeerterrein is opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan en dit terrein gelegen is in NNN-gebied, is een toets aan de wet- en regelgeving van het NNN noodzakelijk. In dit hoofdstuk is het volgende weergegeven:

- welke randvoorwaarden gelden vanuit de NNN-wet- en regelgeving,
- een kenschets van de wezenlijke waarden en kenmerken,
- waar compensatie plaatsvindt en
- welke vervolgstappen nodig zijn.

Figuur 6.1 Ligging plangebied Oud Valkeveen(rood) ten opzichte van NNN (geel). Provincie Noord-Holland, 2019. Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 6.2 Ligging beoogde parkeerterrein (op basis van een wijzigingsbevoegdheid) in NNN-gebied Gooi Noord (rood omlijnd vlak). Bron NNN: Provincie Noord-Holland, 2019. Bron achtergrond: PDOK.

Kader 4.1 Gooi Noord

Gooi Noord is een gebied van samen 1.200 hectare op de overgang van hoog en droog naar laag en nat op de flank van de stuwwal van Huizen en Laren. Het gebied omvat landgoederen zoals Oud-Valkeveen, De Beek en Oud Bussum, heidevelden, engen, rietmoerassen en de oeverlanden van het Gooimeer. Het grootste deel van het gebied is in beheer bij Gooi Natuurreservaat. Oud-Valkeveen is in beheer bij Staatsbosbeheer. Bron: Provincie Noord-Holland, z.d.

6.2 Randvoorwaarden effectbeoordeling aanleg parkeerplaats

Door de aanleg van de parkeerplaats wordt een oppervlakte NNN-bosgebied van 1,1165 hectare aan het NNN onttrokken. Dat is op grond van de PRV in principe niet toegestaan (zie par. 2.1.2 van onderhavige rapportage). Er zijn echter wel twee mogelijkheden om voor een dergelijke onttrekking alsnog toestemming te krijgen (zie tevens par. 2.1.2):

1. De salderingsbenadering, waarbij door middel van beperking en compensatie de ruimtelijke ingreep per saldo niet leidt tot significante aantasting van het NNN.
2. Herbegrenzing van het NNN, ten behoeve van:
 - a. Verbetering van de ecologische samenhang of betere planologische inpassing van het NNN.
 - b. Kleinschalige ontwikkeling.

Tijdens de zitting bij de Raad van State heeft de gemeenteraad aangegeven aansluiting te zoeken bij het voornemen van Speelpark Oud Valkeveen tot herbegrenzing van het NNN.⁸ In diverse overleggen met de provincie heeft de gemeenteraad de toepassing van de herbegrenzingsbevoegdheid uit artikel 19 lid 8 van de PRV bevestigd en daarbij aanvullend aangegeven dat het hier specifiek gaat om sub a van dat artikel: herbegrenzing ten behoeve van de verbetering van de ecologische samenhang of betere planologische inpassing van het NNN.

Bij mail van 14 oktober 2021 heeft de provincie de voorwaarden uiteengezet voor het meewerken aan een verzoek tot herbegrenzing van het NNN. In bijlage 8 is een door de provincie meegestuurd Word-document opgenomen wat de vereisten daarvoor verder zijn. De provincie heeft tevens in een aantal overleggen bevestigd dat voor het meewerken aan herbegrenzing dezelfde vereisten gelden zoals opgenomen in het Word-document (bijlage 8). Daarvoor is in ieder geval het volgende nodig is:

- Een ecologische beoordeling van de wezenlijke waarden en kenmerken. Daarbij is een beschrijving nodig van de ecologische Ausgangssituation en een beschrijving van aantasting van het NNN.
- Een compensatieplan, waarbij initiatiefnemer zorgdraagt voor compensatie. In bijlage 8 is opgenomen wat in een compensatieplan verder nodig is.⁹
- Een beheer- en inrichtingsplan waarbij initiatiefnemer en beheerder (hier: Staatsbosbeheer) afspraken hebben gemaakt over het beheer van het NNN (ná herbegrenzing). De provincie heeft in overleg met de gemeente aangegeven dat een beheer- en inrichtingsplan pas noodzakelijk is bij uitvoering van de wijzigingsbevoegdheid. Dat betekent dat voor de vaststelling van het bestemmingsplan een beheer- en inrichtingsplan niet vereist is.

⁸ Rechtsoverweging 19.3 uit ABRvS 6 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:7.

⁹ In dat document worden de begrippen 'compensatie' en 'salderen' door elkaar gebruikt. De provincie heeft aangegeven dat beide begrippen hetzelfde zijn. Voor het gemak wordt verder gesproken over compensatie.

6.3 Kenschets wezenlijke waarden en kenmerken van het plangebied

Het eerste vereiste voor medewerking van de provincie aan herbegrenzing is een beoordeling van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan Noord-Holland 2019 is aangegeven dat de ambitie voor het perceel bestaan uit natuurdoeltype N14.03: Haagbeuken- en essenbos. Dat bostype komt voor op wat rijkere gronden en heeft vaak een rijke voorjaarsflora. Het perceel heeft inderdaad kenmerken van dit natuurdoeltype. Er ligt bijvoorbeeld een dunne strooisellaag omdat het strooisel snel kan verteren.

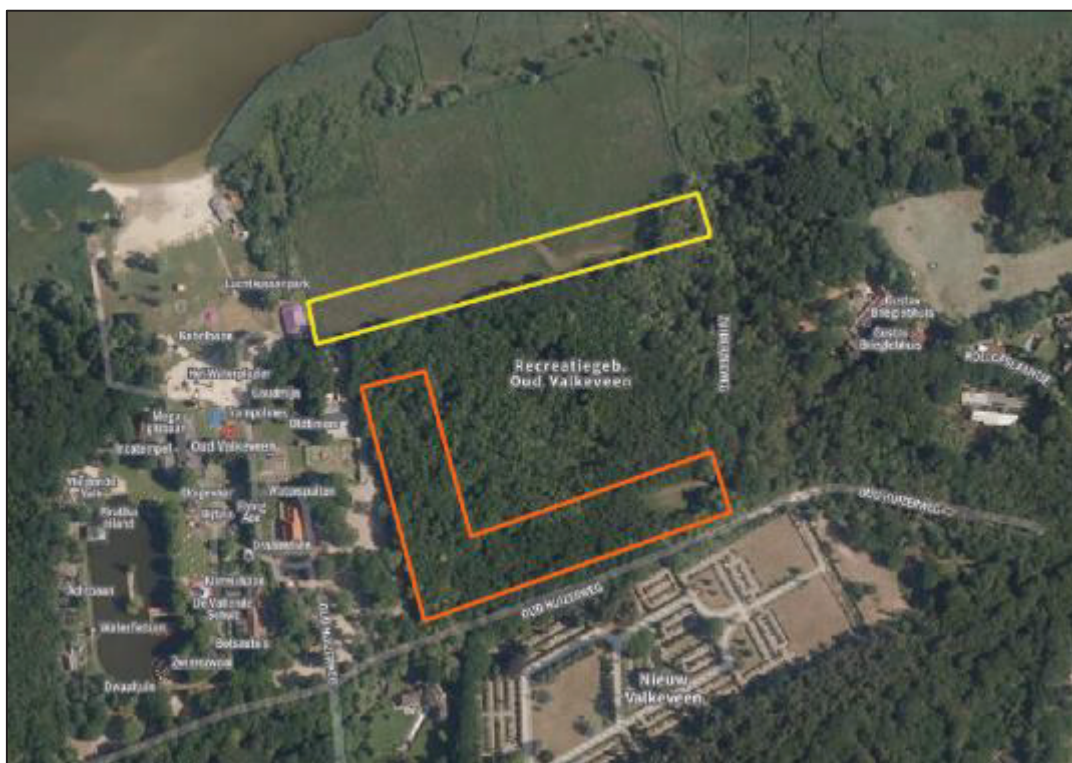
Bosontwikkeling en de ontwikkeling van de bosbodem duurt decennia tot honderden jaren. Alleen de wal langs de Oud Huizerweg is al sinds de 19^e eeuw beplant (Hoksberg *et al.*, 2019) en heeft met name een zekere kwaliteit omdat er diverse oude bomen staan. De locatie waarop de parkeerplaats is voorzien ligt buiten deze oude wal langs de Oud Huizerweg. Het gedeelte waar de renbaan lag heeft nog niet de tijd gehad en is amper ontwikkeld. Het is deels dood (essentaksterfte) en de rest bestaat voornamelijk uit stakenfase (dichte opslag van dunne exemplaren) van inlandse esdoorn.

Voorgaande betreft een quickscan (kenschets) van de wezenlijke waarden en kenmerken van het plangebied op basis van een bureaustudie. Een uitgebreide ecologische beoordeling van de wezenlijke waarden en kenmerken van het aan te tasten NNN-gebied – conform de vereisten van de provincie – maakt geen onderdeel uit van voorliggend onderzoek en is aanvullend onderzocht (Klein *et al.* 2022).

6.4 Herbegrenzing/compensatie

De tweede vereiste voor medewerking van de provincie aan herbegrenzing is dat het aan te tasten NNN-gebied gecompenseerd wordt. Uit een eerder overleg met de gemeente Gooise Meren, Staatsbosbeheer en de provincie Noord-Holland blijkt dat de provincie mogelijkheden ziet voor herbegrenzing van het NNN-gebied.¹⁰ Het gaat om een grondruil op basis van een groot openbaar belang, namelijk de aanhoudende parkeerproblematiek en onveilige situaties in de omgeving. De bosstrook wordt geruild tegen een graslandperceel van 1,1165 hectare direct ten noorden van het bosperceel waarin het plangebied ligt. Het perceel is weergegeven in figuur 6.3.

¹⁰ Zoals blijkt uit de notulen van het overleg van 19 april 2019 en zoals bevestigd door de provincie bij mail van 29 mei 2019. Beide documenten zijn in bezit van Speelpark Oud Valkeveen.

Figuur 6.3 Ligging plangebied (rode lijn) en te ruilen graslandperceel (gele lijn). Bron achtergrond: PDOK.

6.5 Vervolgstappen

Aanvullend onderzoek is uitgevoerd en gerapporteerd Klein & Sietses (2022), *Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 21-164. Ecogroen bv.*

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Arcadis (2014). Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. D.d. 18 februari 2014. Kenmerk 077489585:A.9 – Definitief, B02042.000278.0100.

BIJ12 (2021A). Handreiking voortoets stikstof. Februari 2021.

BIJ12 (2021B). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020. Januari 2021, versie 3.0.

BIJ12 (2021C). Handreiking - Bepalen depositie-effect wegverkeer binnen 5 km, versie 1.0, 6 mei 2021.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Buizerd, versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Rosse vleermuis, versie 1.0, juli 2017.

Bij12 (2017d). Kennisdocument Das, versie 1.0, juli 2017.

Broekmeyer, M.E.A. (2008). Effecten-indicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij het Alterra-rapport 1375 uit 2005.

Broekmeyer, M.E.A. (2010). Update effectenindicator. Alterra, Alterra-rapport 1976.

Bouwens, S. (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, Zoogdierverseniging. Noord Brabant, 2017.

Commissie voor de milieueffectrapportage. (2018). Factsheet Onzekerheden in effectvoorspellingen. Utrecht.

CROW (2018). Toekomstbestending parkeren. Van parkeerkencijfers naar parkeernormen.

De Gelder, A., 2018. Effectbeoordeling overloopparkerplaats Oud Valkeveen. Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden. Rapport 17-023. Ecogroen bv Zwolle.

Hoksberg, M.G, A. Alberts & A. van Vuuren, 2019. Natuurtoets nieuwe parkeerplaats Oud-Valkeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 19-167. Ecogroen bv Zwolle.

Kaajan, M.M. (2018). 107. Bescherming van Natura 2000-gebieden via het bestemmingsplan. Tijdschrift Natuurbeschermingsrecht Nummer 5-6, augustus 2018. SDU. Den Haag.

Klein, L. & D. Sietses, 2022. Natuurtoets bestemmingsplan Oud Valkeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 21-164. Ecogroen bv

Ministerie van LNV (2008). Profieldocumenten Vogelrichtlijnsoorten.

Netwerk Ecologische Monitoring (2021). Gebiedsinformatie Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever.

Ottburg, F.G.W.A. en D.R. Lammertsma, 2020. Parkeren wij de natuur bij Speelpark Oud Valkeveen? *Second opinion naar de beschermde natuurwaarden en in het bijzonder de das (Meles meles)*. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3020.

PDN (2009). Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Programmadirectie Natura 2000. PDN/2009-077.

Provincie Noord-Holland (2017). Handreiking Wezel, Hermelijn en Bunzing.

Provincie Noord-Holland (2019). Provincie Noord-Holland (2019). Provinciale Ruimtelijke Verordening. Provincie Noord-Holland juni 2019. Vastgesteld op 27 mei 2019, inwerking getreden op 7 juni 2019.

Rijkswaterstaat (2017). Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023. Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Oktober 2017.

Speelpark Oud Valkeveen (2021). Digitale communicatie uitgangspunten AERIUS berekening.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Internet

AHN (2021). Actueel Hoogtebestand Nederland. Geraadpleegd op <https://www.ahn.nl/ahn-viewer> in augustus 2021.

KadastraleKaart (2021). Online kadastrale kaart. Geraadpleegd op <https://kadastralekaart.com/> in augustus 2021.

Ministerie LNV (2021). Effectenindicator. Geraadpleegd op <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx> in mei 2021.

NDFF (2021). Uitvoerportaal NDFF. Geraadpleegd op <https://ndff-ecogrid.nl> in mei 2021.

Overheid (2021A). Actuele tekst Wet natuurbescherming. Bezocht op <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>, geraadpleegd in mei 2021.

Overheid (2021B). Actuele tekst Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>. Geraadpleegd in mei 2021.

Provincie Noord-Holland (z.d.). Deelgebied Gooi Noord (A17). Geraadpleegd op https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/SiteData/8002/Publiek/BV00020/b_NL.IMRO.8002.POVPNH-VG01_534.pdf. in november 2021.

RAVON (2021). Informatie over reptielen, amfibieën en vissen. Bezocht op <http://www.ravon.nl>, geraadpleegd in oktober 2021.

Vogelbescherming (2021). Broedvogelkalender. Geraadpleegd op <https://www.vogelbescherming.nl/docs/2840f8f0-79aa-4bb8-956e-53476e87bf7b.pdf> in mei 2021.

Zoogdiervereniging (2021). Informatie over zoogdieren. Geraadpleegd op <https://www.zoogdiervereniging.nl> in mei 2021.

Bijlagen

Bijlage 1

Samenvatting uitspraak Raad van state

De Raad van State heeft aangegeven dat aan de opdrachten zoals verwoord in overwegingen 11, 14, 20, 22, 24, 27, 29, 32, 34, 36 en 38 van de uitspraak moet worden voldaan. De hiervan ten aanzien van natuurwetgeving relevante opdrachten zijn hieronder weergegeven. De gehele uitspraak is online te vinden.¹¹

20. *De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen de hiervoor onder 19.4 geconstateerde gebreken in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog inzicht te krijgen in de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en in de vraag of de in artikel 19, achtste lid, onder a en b van de PRV opgenomen voorwaarden aan de gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid van artikel 14.3 van de planregels in de weg staan. Op basis van het hierover verkregen inzicht dient de raad te beoordelen of in redelijkheid kan worden aangenomen dat artikel 19 van de PRV niet op voorhand aan de gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid in de weg staat en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig een gewijzigd plan vast te stellen.*

(...)

22. *De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen de hiervoor onder 21.2 geconstateerde gebreken in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog inzicht te krijgen in de vraag welke diersoorten zich in en in de omgeving van het park bevinden en welke mogelijke effecten ruimere openingstijden van het park op deze soorten hebben. De raad dient op basis van het hierover verkregen inzicht te beoordelen of in redelijkheid kan worden aangenomen dat de Wet natuurbescherming niet op voorhand aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig een gewijzigd plan vast te stellen.*

(...)

24. *De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen de hiervoor onder 23.3 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad te onderzoeken welke maatregelen met betrekking tot de verlichting van het voorziene park dienen te worden getroffen om daarvan uitgaande negatieve effecten voor soorten te voorkomen en de uit een dergelijk onderzoek blijkende noodzakelijke maatregelen door middel van de vaststelling van een gewijzigd plan het plan te verankeren, dan wel het plan zo nodig anderszins gewijzigd vast te stellen.*

(...)

¹¹ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@123917/201908317-1-r1/>.

27. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen het hiervoor onder 26.2 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog de ruimtelijke gevolgen van zelfstandige horeca, inclusief de openstelling daarvan in de avonduren, te onderzoeken en te beoordelen, en in het licht van de uitkomst van dat onderzoek en beoordeling zo nodig het plan gewijzigd vast te stellen.

(...)

29. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen het hiervoor onder 28.1 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad inzicht te verkrijgen in de vraag welke ruimtelijke gevolgen, waaronder de verkeersaantrekkende werking, het parkeerterrein, als voorzien in artikel 14.3 van de planregels, heeft. De raad dient op basis van het hierover verkregen inzicht te beoordelen of hij die ruimtelijke gevolgen aanvaardbaar acht, en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig het plan gewijzigd vast te stellen.

(...)

32. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen het hiervoor onder 31.4 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog te (doen) onderzoeken wat de gevolgen van de nieuwe ontwikkelingen, die het plan mogelijk maakt, ten opzichte van de legale feitelijk(e) (bestaande) situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan voor het Natura 2000-gebied zijn en op basis van de uitkomsten van dat onderzoek te beoordelen of aldus op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan op zichzelf of in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied heeft en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig een gewijzigd plan vast te stellen.

(...)

34. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen het hiervoor onder 33.1 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog inzicht te verkrijgen in de vraag welke beschermde soorten in en om het plangebied aanwezig zijn en welke mogelijke gevolgen het plan op deze soorten zal hebben. De raad dient op basis van het hierover verkregen inzicht te beoordelen of in redelijkheid kan worden aangenomen dat de Wet natuurbescherming niet op voorhand aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig een gewijzigd plan vast te stellen.

(...)

36. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding met toepassing van artikel 8:51d van de Awb de raad op te dragen het hiervoor onder 35.1 geconstateerde gebrek in het bestreden besluit binnen de in de beslissing van deze uitspraak genoemde termijn te herstellen. Hiervoor dient de raad alsnog te inzicht te verkrijgen in de vraag of het kapvergunningstelsel, als opgenomen in artikel 4:11 APV, dan wel hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming van toepassing is. De raad dient op basis daarvan te beoordelen of in redelijkheid kan worden aangenomen dat bedoelde kapvergunningstelsel, dan wel de regeling, als opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming, niet op voorhand aan uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat en in het licht van de uitkomst van die beoordeling zo nodig een gewijzigd plan vast te stellen.

Bijlage 2

Impressie plangebied

Impressie speelpark Oud Valkeveen.

Impressie huidige parkeerplaats Oud Valkeveen.

Impressie tijdelijke overloopparkerplaats Oud Valkeveen.

Impressie toekomstige parkeerplaats bosperceel.

Bijlage 3

Impressie te plaatsten toestellen

Beeldmateriaal is aangeleverd door Speelpark Oud-Valkeveen.

Bijlage 3.1 Impressie mini zweefmolen.

Bijlage 3.2 Impressie Sidecars.

Bijlage 3.3 Impressie Sky Tower.

Bijlage 3.4 Impressie Zierer Force.

Bijlage 3.5 Impressie Dukdalf Toren.

Bijlage 3.6 Impressie mini draaimolen.

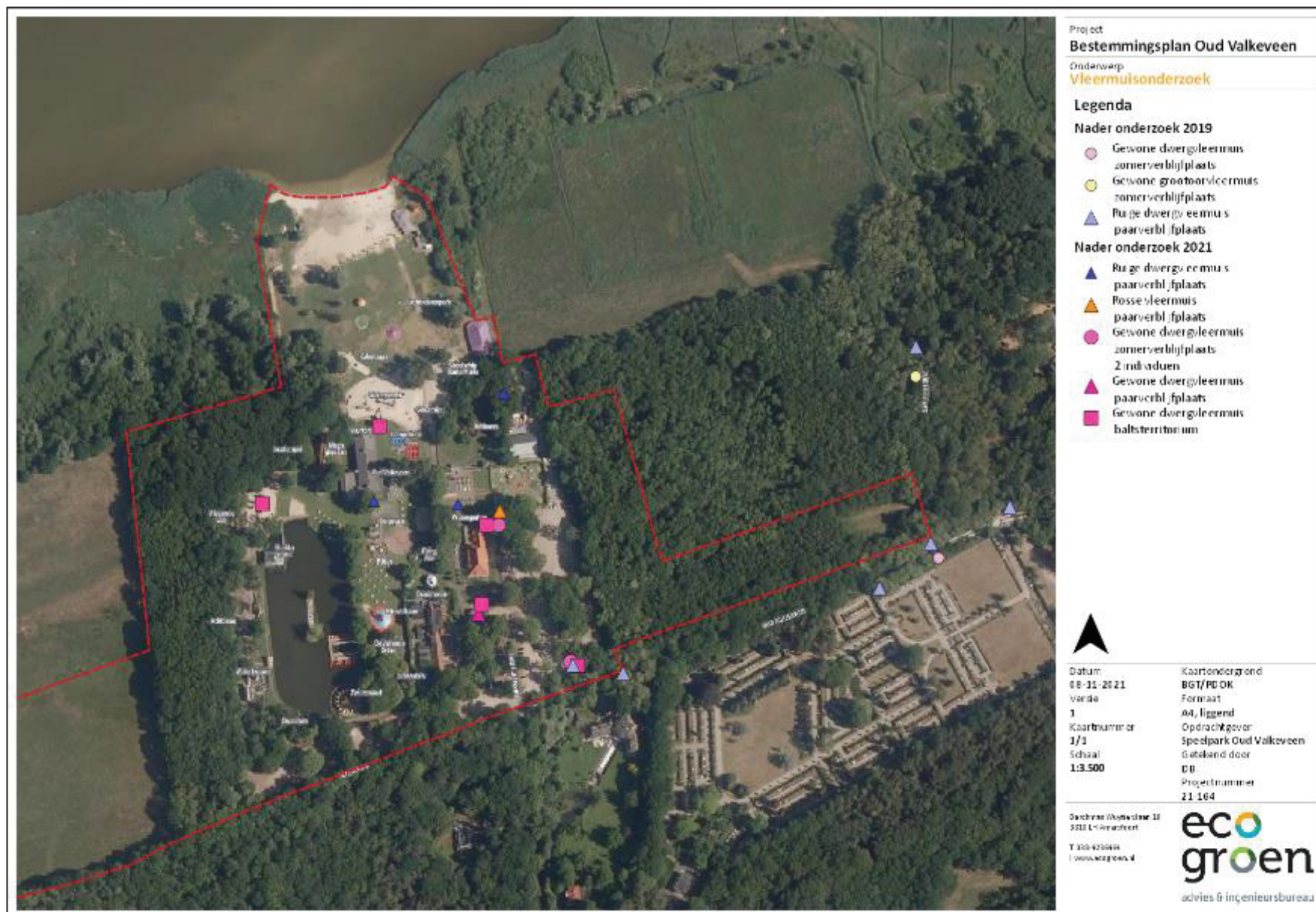

Bijlage 3.7 Impressie Ferris Wheel.

Bijlage 4

Bevindingen vleermuisonderzoek

Samenvoeging van de resultaten van het onderzoek van Hoksberg *et al.* (2019) en het onderzoek uit 2021.

Bijlage 5

Resultaten nader onderzoek das

Samenvoeging van de resultaten van Ottburg en Lammertsma (2020), Hoksberg *et al.* (2019) en het onderzoek uit 2021.

Bijlage 6

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever

Broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Aantal broedparen ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?
A017 - Aalscholver	definitief	8000*	=	=
A193 - Visdief	definitief	630	=	=

Niet-broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Populatie waarde ?	Instandhoudingsdoelstelling ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?
A005 - Fuut	definitief	170	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A017 - Aalscholver	definitief	2600	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A034 - Lepelaar	definitief	2	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A043 - Grauwe gans	definitief	510	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A045 - Brandgans	definitief	160	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A050 - Smient	definitief	15600	gemiddelde	Slaap- en rustplaats	=	=
A051 - Krakeend	definitief	90	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A056 - Slobeend	definitief	20	gemiddelde	Foerageergebied	=	=

A058 - Krooneend	definitief	behoud	n.v.t.	Foerageergebied	=	=
A059 - Tafeleend	definitief	3200	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A061 - Kuifeend	definitief	18800	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A062 - Toppereend	definitief	70	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A067 - Brilduiker	definitief	170	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A068 - Nonnetje	definitief	80	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A070 - Grote zaagbek	definitief	40	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A125 - Meerkoet	definitief	4500	gemiddelde	Foerageergebied	=	=
A177 - Dwergmeeuw	definitief	behoud	n.v.t.	Foerageergebied	=	=
A197 - Zwarte stern	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=

Bijlage 7

Ruimtelijke eenheden Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (VR)

Overgenomen uit het beheerplan van Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (Rijkswaterstaat, 2017).

Ruimtelijke eenheid	Habitattypen	Habitatsoorten	Vogels
Open water	-	-	Aalscholver (n) Fuut (n) Kuifeend (n) Meerkoet (n) Nonnetje (n) Slobeend (n) Tafeleend (n) Visdief (b)
Ondiep water	-	-	Fuut (n) Kleine zwaan (n) Krakeend (n) Kuifeend (n) Meerkoet (n) Smient (n) Tafeleend (n)
Kale of schaars begroeide gronden	-	-	Visdief (b)
Oeverzone	-	-	Grauwe gans (n) Kleine zwaan (n)
Moeras	-	-	Grauwe gans (n) Slobeend (n)
Nat grasland	-	-	Grauwe gans (n) Kleine zwaan (n) Krakeend (n) Smient (n)

n = niet-broedvogel

b = broedvogel.

Cursief = soort maakt gebruik van meerdere eenheden, ondergeschikte eenheid is cursief en wordt behandeld bij de belangrijkste ruimtelijke eenheid.

Bijlage 8

Aandachtspunten Ecologische toets en Salderingsplan – Provincie Noord-Hol- land

Toetsing van Ecologisch rapport vindt in ieder geval op de volgende punten plaats:

1) Beschrijving van ecologische uitgangssituatie:

- Is huidige situatie juist beschreven: NNN begreep?
- Ambitietype, beheertype, WKW, voortgangskaat.
- Is het beleidskader actueel?
- Beschrijving van huidige situatie; functie van het gebied, bodem, waterhuishouding, vegetatie, fauna, rust en donkerte, samenhang.
- Check welke wkw en welk wkw gebied dit betreft (naam)
- Check viewer voortgangskaat NNN
- Check verbingszone(s) in het plangebied

1) Beschrijving van aantasting NNN - compleetheid en ecologisch onderbouwing:

- Significante aantasting van Waarde (WKW); actuele en potentiële functie van het gebied voor omschreven doelsoorten en doelgemeenschappen (kernkwaliteiten) incl vereiste bodem- en watercondities, kenmerkende landschapsstructuur en aardkundige waarde
- Aantasting van oppervlak
- Aantasting van actuele en potentiële samenhang (incl. verbindingen).

2) Compensatieplan bevat:

- kaart schaalniveau niet groter dan 1:10.000
- concrete beschrijving fysieke maatregelen

3) Onderbouwing en doelmatigheid van de fysieke natuurcompensatie of saldering

- Is onderbouwd hoe met compensatie / saldo-benadering de waarde (incl. potenties), samenhang en oppervlak (buiten NNN begrenzing) is geborgd of versterkt (bij saldobenadering)? En/of wordt hier gelijkwaardige natuur gerealiseerd ter compensatie? En/of functie verbingszone hersteld/geborgd?

4) Beheer na inrichting (ontwikkelingsbeheer) bij compensatie

- NNN: Ontwikkelingsbeheer gedurende 5 jaar (10 jaar bij bos) doelmatig voor ambitietype?
- Salderingsplan bevat
 - a. beschrijving toetsmomenten GS tbv beoordeling voortgang
 - b. tijdschema voor realisatie compensatie (uiterlijk binnen 2 jaar na activiteit)
 - c. jaarlijks beheer / voorwaarden beheerder

Een salderingsplan bevat tenminste:

1. een beschrijving van het plan met adres en de gemeente (en indien nodig kavelnummer(s).
2. De planlocatie aangegeven d.m.v. een duidelijke overzichtskaart (bijvoorbeeld vanuit Google Maps), huidige en nieuwe situatie in relatie tot het NNN gebied.
3. Het oppervlak (m²) NNN dat wordt aangetast (huidig ambitietype, wezenlijke kenmerken en waarden, eigendomssituatie en status van de locatie (gerealiseerd NNN of niet?) aangegeven op duidelijke overzichtskaart(en).
4. Het oppervlak (m²) van de vervangende NNN locatie oftewel salderingslocatie (huidig ambitietype, wezenlijke kenmerken en waarden, eigendomssituatie en status van de locatie (gerealiseerd NNN of niet?), aangegeven op duidelijke overzichtskaart(en).
5. Onderbouwing borging van waarden (wezenlijke kenmerken en waarden, inclusief potenties), samenhang en oppervlak (zoals hieronder weergegeven) op oude en nieuwe locatie.
6. Planologische borging van de nieuwe situatie.
7. Hoe is inrichting en ontwikkelingsbeheer geregeld voor de nieuwe locatie? Welke afspraken zijn hierover gemaakt, wie wordt de beheerder en welke inrichting maatregelen zijn nodig, en zo ja, wanneer worden die uitgevoerd?
8. Bijlage met het ecologisch onderzoek waarin wordt ingegaan op de WKW's (zie stap 2. Ecologisch onderzoek).
9. Bijlage met de salderingsovereenkomst waarin de afspraken tussen de initiatiefnemer en de provincie zijn vastgelegd.